Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1926 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 13 июнь, 1985 йил ● № 113 (8603). ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

ХУШХАБАР

ҒЎЗА ГУЛЛАДИ

БЕКОБОД. (Телефон орқали олинди). «Авангард» совхозининг Абдуғаффор Очилов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси коллективи бу йил янги ўзлаштирилган 95 гектар майдонда деҳқончилик қилмоқдалар. Улар КПСС XXVII съезди шарафига ўзаро мусобақани авж олдириб, мўл ҳосил етиштиришга сўз беришган. Шу мақсадда бригада далаларида ғўза парвариши юқори агротехника қоидалари асосида олиб борилмоқда. Ҳозирга қадар барча майдонлар уч марта сифатли ишловдан чиқарилиб, икки марта қондириб суғорилди.

Комсомол-ёшларнинг фидокорона меҳнатлари ўзининг дастлабки самарасини кўрсатди. Ғўзалар бир текис гулга кира бошлади.

Бригада аҳли эндиликда бутун диққат-эътиборни ҳосил тугунларини тўла сақлаб қолишга қаратмоқдалар.

К. МАВЛОНОВ.

КУНДА ЯШНАМОҚДА

ПИСКЕНТ районидаги «Гулистон» колхозининг Рустам Раҳмонов бригадаси пайкалларидаги ғўзалар кунда бир яшнаяпти. Бу ерда ҳамма майдондаги экинлар икки марта комплекс парваришдан чиқди. Ғўзани культивация қилиш вақтида тупроққа майдаланган гўнг солинган эди. Натижада ғўза тез амал олиб, жадал ривожланмоқда.

Р. Раҳмонов бригадаси 220 гектар майдонда деҳқончилик қилади. Ишнинг коллектив пудрат асосида ташкил этилганлиги туфайли ҳамма жараёнлар вақтида, сифатли ўтказилмоқда. Натижада ғўзалар шоналай бошлади. Ғўза пайкалларида бирорта ҳам бегона ўт йўқ.

(ЎзТАГ мухбири).

● ҲАР туп ғўзанинг серҳосил бўлиб ўсиши кўп жиҳатдан механизаторнинг ғайрати ва маҳорати, тадбиркорлигига боғлиқ. Оққўрғон районидаги Навоий номли колхознинг 2-бригадаси механизатори Бурхон Қурбонов ана шундай механизаторлардан. У ҳар куни 10—12 гектар майдондаги ғўзаларга ишлов бермоқда. Суратда: (чапдан) механизатор Б. Қурбонов; ғўзани культивация қилиш пайти.

А. ЗУФАРОВ фотолари.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла етиштириш ва давлатга сотиш бўйича планни муддатидан олдин бажарганликлари учун қуйидагилар область «Ҳурмат тахтаси»га ёзиладилар.

ПИСКЕНТ РАЙОНИ БЎЙИЧА

Калинин номли колхоз (раиси Х. Ширинов, партия ташкилотининг секретари М. Ҳайдаров, касаба союз ташкилотининг раиси Ж. Арслонова, комсомол ташкилотининг секретари З. Бўтаев, пиллачилик агротехниги Э. Умурзоқов ўртоқлар).

«Гулистон» колхози (раиси И. Ҳайдаров, партия ташкилотининг секретари Ф. Мувофиқов, касаба союз ташкилотининг раиси Х. Ғуломов, комсомол ташкилотининг секретари Б. Ҳайдаров, пиллачилик агротехниги К. Ҳайдаров ўртоқлар).

«Пискент» совхози (директори Т. Исломов, партия ташкилотининг секретари Э. Отажонов, касаба союз ташкилотининг раиси М. Парпибоев, комсомол ташкилотининг секретари Х. Каримов, пиллачилик агротехниги В. Баратов ўртоқлар).

«КПСС XXVI съезди» совхози (директори А. Дўстбеков, партия ташкилотининг секретари С. Тулепов, касаба союз ташкилотининг раиси К. Сотиболдиев, комсомол ташкилотининг секретари З. Маҳмудова, пиллачилик агротехниги А. Ўринбеков ўртоқлар).

Свердлов номли колхоз (раиси А. Жумабоев, партия ташкилотининг секретари С. Умаров, касаба союз ташкилотининг раиси А. Ғоипов, комсомол ташкилотининг секретари Х. Ҳакимов, пиллачилик агротехниги А. Йўлдошев ўртоқлар).

БЎКА РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Кўкорол» совхози (директори М. Аҳмаджонов, партия ташкилотининг секретари Х. Абдуллаев, касаба союз ташкилотининг раиси А. Абдусаломов, комсомол ташкилотининг секретари Д. Кенжабоев, пиллачилик агротехниги Ғ. Оқбўтаев ўртоқлар).

«Гулистон» совхози (директори А. Ҳожиқулов, партия ташкилотининг секретари А. Абдусаломов, касаба союз ташкилотининг раиси Н. Кубеев, комсомол ташкилотининг секретари У. Ташпанов, пиллачилик агротехниги И. Қўқонбоев ўртоқлар).

«Ленинобод» колхози (раиси Х. Носиров, партия ташкилотининг секретари А. Бўронов, касаба союз ташкилотининг раиси К. Тошқулов, комсомол ташкилотининг секретари А. Тошпўлатов, пиллачилик агротехниги Ш. Хўжамуродова ўртоқлар).

«Ленин йўли» колхози (раиси А. Абдувалиев, партия ташкилотининг секретари М. Иброҳимов, касаба союз ташкилотининг раиси Н. Тонгмуродов, комсомол ташкилотининг секретари Д. Рўзиматов, пиллачилик агротехниги А. Ким ўртоқлар).

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Правда» колхози (раиси А. Йўлчиев, партия ташкилотининг секретари А. Абдужалилов, касаба союз ташкилотининг раиси К. Шораҳмедова, комсомол ташкилотининг секретари А. Ҳамдамов, пиллачилик агротехниги Ф. Забирова ўртоқлар).

ОҲАНГАРОН РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Оҳангарон» совхози (директори А. Қосимов, партия ташкилотининг секретари С. Каримов, касаба союз ташкилотининг раиси К. Нурмуҳамедов, комсомол ташкилотининг секретари Н. Этеева, пиллачилик агротехниги Х. Бўронов ўртоқлар).

«Олмалиқ» совхози (директори Ш. Нурмуҳамедов, партия ташкилотининг секретари Ю. Абдуқодиров, касаба союз ташкилотининг раиси Б. Абдуллаева, комсомол ташкилотининг секретари Ф. Бойматова, пиллачилик агротехниги З. Тиллабоева ўртоқлар).

Куйбишев номли совхоз (директори В. Урядов, партия ташкилотининг секретари К. Саидов, касаба союз ташкилотининг раиси Т. Султонова, комсомол ташкилотининг секретари Ш. Топилова, пиллачилик агротехниги М. Усмонова ўртоқлар).

ПИЛЛАКОРЛАР РАПОРТИ

АНДИЖОН

Андижон областининг пиллачилари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, ўн биринчи беш йиллик якунловчи йили планлари билан социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, мўл пилла тайёрлаш юзасидан 1985 йилги план ва социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари 10 июнда адо этдилар.

Давлатга 4405 тонна пилла топширилди, шунинг 93 проценти юқори сортли пилладир. Ҳар қути қурт уруғидан 73 килограммдан пилла олинди. Ўн биринчи беш йиллик плани 110 процент бажарилди.

Область пиллачилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди шарафига давлатга яна 300 тонна пилла топширишга ҳамда унинг ялпи ҳосилини 4700 тоннага етказишга қарор бердилар.

САМАРҚАНД

Самарқанд области қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб, КПСС XXVII съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини муносиб кутиб олиш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, пилла етиштириш ва тайёрлаш юзасидан план ҳамда социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари — 1985 йил 11 июнда бажардилар.

Давлатга 3200 тонна хом ашё сотилди, ҳар қути қурт уруғидан 65 килограмм пилла олинди, унинг 90 проценти олий сортга топширилди. Беш йиллик планидан ташқари 1420 тоннадан кўпроқ пилла тайёрланди.

ЭКОНОМИКАНИ ИНТЕНСИВЛАШ ЙЎЛИДАН

КПСС Марказий Комитетидаги кенгаш қатнашчилари сўзлайдилар

11 июнда КПСС Марказий Комитетида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишланган кенгаш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг докладини муҳокама қилишни давом эттирдилар.

Совет олимлари, деди СССР Фанлар академиясининг вице-президенти **Г. П. Велихов**, фан-техника тараққиётининг партия ишлаб чиққан илҳомбахш программасини астойдил қўллаб-қувватлайдилар, уни КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг қарорларини реал тарзда ривожлантириш деб биладилар. Биз бу вазифани ҳал этишга олимлар анча катта ва салмоқли ҳисса қўшишлари мумкин ва лозимлигини равшан англаб турибмиз. Ҳар бир тадқиқотчи тарихий даврнинг масъулиятли эканини, бу умумхалқ юришидаги ўз ролини янгича тушуниши ҳам зарур.

Янги илмий ва техникавий ечимлар негизида корхоналарни реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш узоқ вақтдан бери пойтахт саноати ривожлантирилишининг бош йўналиши бўлиб келмоқда, деди КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари **В. В. Гришин.** Меҳнат унумдорлигини кескин ошира оладиган, маҳсулот таннархини камайтириб, сифатини яхшилай оладиган принципиал янги техникани ва технология жараёнларини жорий этишга катта эътибор берилмоқда. Саноат роботлари, ЭҲМлар, бошқа замонавий техника воситалари асосидаги эпчил технологияларни жорий қилиш бу ишнинг муҳим соҳасидир.

Реконструкциялаш — узлуксиз жараён, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришнинг муҳим воситасидир, деб таъкидлади нотиқ. СССР Госплани ва министрликлар билан биргаликда Москва халқ хўжалигининг фан-техника тараққиётини 1986—2005 йилларга мўлжалланган комплекс программаси ишлаб чиқилган кунда пойтахтни ривожлантириш вазифаларини эътиборга олиб, халқ хўжалигида фан ва техника ютуқларидан кенг фойдаланиш кўзда тутилган.

Нотиқ илм-фан ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этишни жадаллаштиришда Москва партия ташкилотининг ролига алоҳида эътибор берди, илм-фан билан меҳнатнинг иттифоқи самарадорлигини кўрсатувчи мисолларни айтди. Бироқ, деб уқтирди у, шаҳар халқ хўжалигида, илмий муассасаларнинг ишида ҳали кўпгина камчиликлар, ҳал этилмаган масалалар, муаммолар борки, улар олға томон қиладиган ҳаракатимизга тўсқинлик қилмоқда. Камчиликлар М. С. Горбачевнинг докладида танқид қилинганлиги Москва корхоналарига ва ташкилотларига ҳам тўла-тўкис тааллуқлидир.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш учун тадбирларнинг комплекс системаси зарур, деди сўзини давом эттириб нотиқ. Бу система ишлаб чиқаришнинг техникавий негизига, шу жумладан планларни ишлаб чиқишга, умуман корхона учун ҳам, ҳар бир меҳнатчи учун ҳам иқтисодий омиллар ва воситаларга, истиқболга мўлжалланган яхлит фан-техника сиёсатини ишлаб чиқишга таъсир ўтказиши керак.

Фан-техника тараққиётини одамлар амалга оширадилар, деб таъкидлади нотиқ. Партия ташкилотларининг меҳнаткашлар билан ишлашини кучайтиришни, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш йўлидан борган тақдирдагина жамиятимизни такомиллаштиришни, мамлакатнинг иқтисодий потенциалини ўстиришга, халқнинг фаровонлигини оширишга эришиш мумкинлигини ҳар бир киши астойдил тушуниб олишига муваффақ бўлишни ўз вазифамиз деб биламиз.

Омскдаги «Омскшина» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори **П. В. Будеркин** корхонада техникавий реконструкцияни амалга ошириш тажрибасини ўртоқлашди, коллектив дуч келган муаммолар ва қийинчиликлар ҳақида гапирди. Шу жараённи амалга оширадиган корхона мушкул шароитга тушиб қолади, чунки реконструкциялаш даврида муқаррар содир бўладиган чиқимлар план кўрсаткичларида эътиборга олинмаяпти, деб уқтирди у. Қурилиш ва монтаж ташкилотлари ишлаб турган цехлардаги ишни кучайтиришни мунчалик хоҳламасликлари масаланинг иккинчи томонидир.

Қурувчиларни ишлаб турган корхоналардаги ишларни бажаришдан манфаатдор қила оладиган моддий рағбатлантириш системасини ишлаб чиқиш зарур. Қурилишни ва хўжалик усулида реконструкциялашни янада кенг миқёсда ривожлантириш ишлаб турган корхоналарнинг самарадорлигини ва техника билан қайта қуроллантириш даражасини кескин ошириш имконини беради.

Ленинград шаҳри ва областининг иш тажрибаси, деди КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари **Л. Н. Зайков,** халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини кенг миқёсда интенсивлаштирган тақдирдагина экономикани муттасил юксак даражада ўстиришни, маҳсулотнинг сифатини, пишиқ-пухталигини ва рақобат қобилиятини оширишни, янги техникага меҳнат ва материал сарфини камайтиришни таъминлаши мумкинлигини тасдиқлаб турибди. Партия Марказий Комитети маъқуллаган «Интенсификация —90» территориал — тармоқ программаси шу вазифани ҳал этишга қаратилган.

Нотиқ илм-фан билан ишлаб чиқаришни бирлаштиришни чуқурлаштириш проблемасига тўхталиб, бошқа шаҳарларда бўлгани каби Ленинградда ҳам илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаларини тузиш жараёни асоссиз равишда сусайиб қолганлиги, ҳозирги вақтда эса амалда тўхтаб қолганлиги хусусида таассуф билдирди. Ленинград область партия комитети ҳозир мустақил балансда бўлган бир қанча илмий-тадқиқот, конструкторлик ва технология ташкилотларини бирлашмалар составига қўшимча равишда киритишга доир таклифларни тайёрлади.

Марказий Комитетнинг апрель Пленумидан кейин ҳали унчалик кўп вақт ўтгани йўқ, деб уқтирди ўз нутқида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Э. А. Шеварднадзе,** аммо унинг жуда катта аҳамияти ҳозирнинг ўзидаёқ яққол намоён бўлди.

Нотиқ республика социал-иқтисодий тараққиётининг юксак суръатлари ҳақида гапириб, айрим кўрсаткичлар жиҳатидан ҳали Грузия илғор регионлардан орқада қолаётганлигини уқтирди. Фан-техника тараққиёти негизида ишлаб чиқаришни интенсивлаш орқали ривожланишни янада жадаллаштиришга эришиш мумкин.

Республикада фан-техника тараққиётини бошқариш системасини вужудга келтиришга ҳаракат қилдик. Гап аввало партиявий раҳбарлик тўғрисида бормоқда. Мана, уч йилдан ортиқ вақтдан бери Грузия Компартияси Марказий Комитетида, область, шаҳар ва район комитетларида илм-фан ва фан-техника тараққиёти масалалари билан шуғулланувчи мувофиқлаштириш кенгашлари ишлаб келмоқда, уларга биринчи секретарлар раҳбарлик қилмоқда.

Аграр фанни ишлаб чиқариш билан бирлаштириш системаси диққат-эътиборга сазовордир, деди сўнгра нотиқ. Республикадаги шу тармоқнинг ҳамма институтлари ва илмий бўлинмалари энди ВАСХНИЛ регионал бўлимининг қарамоғига топширилган, бу бўлим ўз навбатида икки ёқлама бўйсуниш принципи асосида қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш давлат комитетига киритилган. Шу системанинг ўзида илм-фан янгиликларини жорий этиш маркази тузилган, районлардаги агросаноат бирлашмаларида эса фан-техника тараққиёти бўлинмалари ташкил этилган.

Мана шу структуравий ташкилотларнинг ҳаммаси мавжуд штатлар молиявий фонд доирасида ёки ортиқча бўғинларни тугатиш ҳисобига тузилган, бундай ортиқча бўғинлар республикада ва мамлакатда ҳали ҳам кўп. Бу бўғинларни тугатиш фан-техника тараққиёти манфаатларига мос бўлиб тушади. Республикадаги қурилиш министрликлари каби қишлоқ хўжалиги министрлиги, мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, Сельхозтехниканинг бирлаштирилганлиги ишга фақат фойда келтирди.

Илм-фан билан ишлаб чиқаришни бирлаштиришнинг янги принципи кўпгина мавжуд нормалар, инструкцияларни ўзгартиришни талаб қилади. Ўз умрини яшаб бўлган, эскирган норма ва инструкцияларни дарҳол янгилаш керак, деди нотиқ.

Новосибирск область Ординское районидаги «Большевик» колхозининг раиси **Ю. Ф. Буганов** қишлоқ хўжалиги учун фан-техника тараққиётининг аҳамиятини ўзи раҳбарлик қилаётган хўжалик турмушидан олинган мисоллар билан исботлади.

Бугун муҳокама қилинаётган проблемалар қишлоқ хўжалиги меҳнатчиларидан ишлаб чиқариш резервларига янада эътибор билан қарашни талаб қилади. Биз техникага, унинг сифатига нисбатан янада юксак талаб қўйишимиз керак. Яратилаётган техниканинг қулайлиги учун конструкторлардан қаттиқроқ талаб қилиш пайти келди. Механизатор 10—15 йил ишлагач, касб касалига чалинишини нормал бир ҳол деб бўладими ахир? Қудратли тракторлар зарур тиркама қуроллар билан тўла-тўкис таъминланмаганлиги масаласини биз бир неча бор кўтариб чиқдик. Чорвачиликнинг самарадорлигини ошириш йўлида ҳам бир талай тўсиқлар бор. Ем-хашак тайёрловчи техниканинг сифати хусусида механизаторлар шикоят қилмоқдалар.

Челябинск области — мамлакатнинг йирик индустриал ва қишлоқ хўжалик районидир. Аммо область саноати ҳали беш йиллик топшириқлари даражасига чиқиб олгани йўқ, Озиқ-овқат программасида белгиланган топшириқларнинг бажарилиши таъминланмади. КПСС Челябинск область комитетининг биринчи секретари **Г. Г. Ведерников** бу аҳволнинг сабабларини таҳлил этиб, кўпгина корхоналарнинг раҳбарлари партия комитетларининг сукутли розилиги билан ўзлари учун қулай бўлган, тузатилган планлар белгиланишига эришиб олганликларини уқтириб ўтди. Бу эса область экономикасига партиявий раҳбарликдаги жиддий камчиликлардан дарак беради. Планлаштиришдаги бундай ўзбошимчалик кўпгина министрликлар ва планлаштирувчи органлар беш йиллик планларнинг лойиҳаларини чуқур ва пухта ишлаб чиқмаётганликларидан, меҳнат коллективларининг таклифларини етарли ҳисобга олмаётганликларидан ва объектив сабабларни кўрсатиб, фан-техника тараққиётининг энг янги ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш тўғрисида ғамхўрлик қилмаётганликларидан далолат беради.

Ҳозир партия ташкилотлари, ҳар бир коммунист олдига экономикани интенсивлаш ва фан-техника тараққиётини жадаллаштиришни бутун ишнинг марказига қўйиш, ҳамма жойда уюшқоқлик ва интизомни ошириш, фаолият услубини тубдан яхшилашдан иборат биринчи даражали вазифа қўйилмоқда, деб таъкидлади нотиқ.

Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқариш системалари министри **М. С. Шкабардня** бундай деди: министрлик халқ хўжалигининг эҳтиёжларини автоматлаштириш воситалари билан таъминлаш тадбирларини кўраётган бўлса ҳам, бироқ қувватлар чекланганлиги оқибатида шундай программаларни қондириш даражаси ҳали етарли эмас. Ҳисоблаш техникаси, рақамли программа асосида бошқариладиган қурилмалар, бир қанча тармоқлар учун керакли приборлар ва системаларнинг айниқса етишмаётганлиги сезилиб турибди. Шу билан бирга маҳсулотнинг техникавий даражасини ва ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш резервларидан ҳали тўла-тўкис фойдаланиб бўлингани йўқ. Янги техникани ишлаб чиқиш ва жорий этиш муддатларини қисқартириш — бу ишдаги бош масаладир.

Биз, деди нотиқ, тармоқ илмий ва ишлаб чиқариш бўлинмаларининг таркиби ҳамда тузилишини синчиклаб кўриб чиқдик ҳамда ихтисослаштириш ва территориал хусусиятларни ҳисобга олиб, мавжуд ишлаб чиқариш бирлашмалари ва илмий ишлаб чиқариш бирлашмаларини анча йириклаштириш юзасидан, илмий тадқиқот институтлари ва конструкторлик бюроларини корхоналар билан бирлаштириш негизида янги бирлашмалар тузиш юзасидан мулоҳазаларимизни тайёрладик. Дастлабки тахминларга кўра, мана шу тадбирнинг ўзигина янги мураккаб маҳсулотларни ишлаб чиқиш ва ўзлаштириш муддатларини қарийб бир йил қисқартириш имконини беради.

* * *

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишланган кенгаш 12 июнь куни КПСС Марказий Комитетида ўз ишини давом эттирди. Кенгаш ишида **М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, В. В. Гришин, А. А. Громико, Д. А. Кунаев, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, В. М. Чебриков, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, С. Л. Соколов, Э. А. Шеварднадзе, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, В. П. Никонов, К. В. Русаков** ўртоқлар иштирок этмоқдалар.

(Давоми 2-бетда).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ МЕҲНАТКАШЛАРИ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ ЎРТОҚ М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ «ПАРТИЯ ИҚТИСОДИЙ СИЁСАТИНИНГ ТУБ МАСАЛАСИ» ДОКЛАДИДА БАЁН ЭТИЛГАН ҚОИДА ВА ХУЛОСАЛАРНИ ЯКДИЛЛИК БИЛАН МАЪҚУЛЛАМОҚДАЛАР

ХЎЖАЛИК ШАРТНОМАЛАРИ АСОСИДА

Институтимиз олимлари қишлоқ хўжалиги фани ютуқларини колхоз ва совхозлар ишлаб чиқаришига кенг жорий этиш учун курашмоқдалар. Бу соҳада министрлик ва идоралар, ташкилотлар билан хўжалик шартномаси асосида олиб борилаётган илмий тадқиқотлар муҳим роль ўйнаяпти. Мазкур тадқиқотлар қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг туб масалаларини ҳал этишга қаратилгандир.

Масалан, институтимиз профессори С. К. Холиқов раҳбарлигидаги тадқиқотчилар Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимликлар экспериментал биологияси институти билан тузган шартнома асосида пахта селекцияси учун жуда зарур бўлган илмий изланишларни олиб бораётирлар. Профессор А. А. Рибаков раҳбарлигидаги олимларимиз эса 1979 йилдан бери республика мева-сабзавот хўжалиги министрлиги билан тузилган шартномага мувофиқ мева, ток ва манзарали дарахтлар кўчатларини тайёрлашнинг янги технологиясини яратиш билан шуғулланмоқдалар. Мазкур шартнома 1988 йилгача мўлжалланган бўлиб, боғдорчиликдаги муҳим масалаларни ҳал қилишга қаратилган.

КПСС Марказий Комитетида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишланган кенгашда олий ўқув юртларида фан муҳим резерв эканлиги, унинг имкониятларидан ҳозирча тўла-тўкис фойдаланилмаётганлиги алоҳида таъкидланди. Институтимиз олимлари бундан тегишли хулоса чиқариб, илмий-тадқиқот ишларини, шу жумладан хўжалик шартномалари асосида олиб бораётган ишларнинг ҳажмини анча кўпайтиришга қарор қилдилар.

К. ҲОШИМОВ,
Тошкент қишлоқ хўжалиги институти илмий-тадқиқот секторининг катта илмий ходими.

ДАВР ТАЛАБИ

Куни кеча КПСС Марказий Комитетида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масаласига бағишлаб ўтказилган кенгашда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев қилган доклад бригадамиз аъзолари томонидан катта қизиқиш билан ўрганиб чиқилмоқда. Докладда, айниқса, хом ашёларни ҳар томонлама иқтисод қилиш, ресурсларни тежайдиган технологияларни кенг жорий қилиш мақсадга мувофиқ эканлиги ва кўплаб фойда келтириши таъкидлаб ўтилди.

1985 йилга қадар ҳар бир ишчи ўзича маълум миқдорда металларни, электр энергиясини тежаш юзасидан мажбурият олиб меҳнат қилар эди. Лекин ана шу мажбурият коллектив ҳолда амалга оширилса қандай кўрсаткичга эришилиши ҳисобланмасди. Шу йилнинг бошида икки кун тежалган хом ашё ҳисобига меҳнат қилиш мажбуриятини олдик. Истак бўлса бу ютуққа ҳам эришиш мумкин экан. Бугунгача бир кун тежалган ресурслар ҳисобидан маҳсулот тайёрлаб қўйдик. Ана шу тариқа тежамкорликка эришадиган бригадалар, участкалар, сменалар, корхоналар кўпайса айни муддао бўлади, деб ҳисоблайман.

У. МАҲМУДОВ,
В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг слесари, III даража Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери.

БОШ МАҚСАДИМИЗ

КПСС Марказий Комитетида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишланиб ўтказилган кенгашда ўртоқ М. С. Горбачев алоҳида таъкидлаб ўтганидек, ҳар бир соҳада, жумладан, деҳқончиликда ҳам иқтисодий тежамкорликка қатъий риоя қилиш кам чиқим сарфлаб, кўпроқ сифатли маҳсулот етиштириш имконини беради. Бу мақсадга эришишда эса фан-техника ютуқларидан, ишчи кучидан, ички имконият ва резервлардан унумли фойдаланиш ҳамда илғор иш усулларини кенг қўллаш катта аҳамиятга эга.

Бундан икки йил аввал бригадамизда ишчи кучи етишмас эди. Бунга барҳам бериш учун бригадамиз ерларини оилавий звеноларга бўлиб бердик. Уларни зарур миқдордаги ўғит, техника воситалари билан таъминладик. Тежамкорликка ва меҳнат интизомига қатъий амал қилдик. Натижада кўпчилик оилавий звенолар 1,5—2 план миқдорида ҳосил олдилар.

Биз бу йил ҳам фан-техника ютуқларидан унумли фойдаланиб эл дастурхонига 870 тонна ўрнига 910 тонна сара маҳсулот етказиб беришга аҳд қилганмиз.

И. САИДАҲМЕДОВ,
Бўстонлиқ районидаги «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхози бригадаси бошлиғи.

ЭКОНОМИКАНИ ИНТЕНСИВЛАШ ЙЎЛИДАН

(Боши 1-бетда).

Кенгаш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг «Партия иқтисодий сиёсатининг туб масаласи» мавзуида кеча қилган докладини муҳокама этиб, халқ хўжалигининг энг муҳим проблемалари ва истиқболлари тўғрисида, илм-фан ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш йўлидаги ғовларни бартараф этиш, шунинг ҳисобига жамиятимизни социал-иқтисодий ривожлантириш суръатларини жадаллаштириш ҳақида рўйи-рост, ишончлик билан гапирдилар.

Партиянинг совет кишилари, айниқса шахтёрлар меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш тўғрисидаги доимий ғамхўрлиги мен, ишчига азиздир, деди Кемерово областидаги «Прокопьевскуголь» ишлаб чиқариш бирлашмаси «Зиминка» шахтасининг бригадири **В. С. Костин**. Кейинги вақтларда кўмир саноатини техника билан қайта қуроллантириш борасида катта тадбирлар амалга оширилди. Аммо, афсуски, кўмир қазиб чиқаришни ва кончиларнинг меҳнат унумдорлигини ўстиришга йўл қўймаётган бир қанча проблемалар бор. Шахталарни реконструкция қилишдаги қолоқлик, кўмир корхоналарини техника билан қайта қуроллантиришдаги сусткашлик ана шу проблемаларнинг асосийларидир.

Мен қарийб саккиз йилдан буён кончилик — геология жиҳатидан энг мураккаб районларнинг бирида тик қатламларни қазиб олувчи комплекс механизациялаштирилган бригадага бошчилик қилиб келмоқдаман, деб сўзини давом эттирди нотиқ. Биз учун реконструкция ҳаётий муҳим масаладир. Бироқ катта, тик қатламларни қазиб олишни механизациялаштириш учун замонавий техника умуман ишлаб чиқарилаётгани йўқ. Биз кичик механизация воситаларига айниқса муҳтожмиз.

КПСС Томск область комитетининг биринчи секретари **А. Г. Мельников** қуйидагиларни айтди: ҳаётнинг ўзи барча тармоқларни кескин интенсивлаш йўлларини жадаллик билан қидириб топишга, ташкилотчилик, фан-техника ва бошқарув сиёсатида анъанавий бўлмаган қарорларни қўлланишга бизни мажбур этмоқда. Аввало область партия комитети раҳбар кадрлардан планларни доимо оғир шароитларни ҳисобга олиб тузишларини, нобудгарчиликларга йўл қўймасликларини, Сибирда тез-тез бўлиб турадиган экстремал вазиятларни рўкач қилмасликларини талаб этмоқда.

Биз меҳнат ресурсларини тақсимлаш динамикасига асосланиб, йилнинг бошланғич даврида ишнинг қизғинлигини кучайтирдик, кўп йиллардан буён саноат маҳсулоти ҳажмининг 26 процентини биринчи кварталда ишлаб чиқармоқдамиз, уй-жойларнинг камида 20 процентини фойдаланишга топшириб, ишончли замин яратиб қўймоқдамиз. Кўпгина министрликларнинг, планлаштириш ва таъминот органларининг планларида интенсивлашнинг мана шу яққол кўриниб турган резерви мустаҳкам ўрин олмаётганлиги таассуфга лойиқдир.

Жамиятимизни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришнинг докладда таърифланган ва кенг миқёсда асослаб берилган концепцияси, деди СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг экономика ва саноат ишлаб чиқаришни ташкил этиш институтининг директори академик **А. Г. Аганбегян**, фан ва техниканинг олий ютуқлари негизида ижтимоий ишлаб чиқаришда интенсивлаш проблемаларини кўриб чиқиш чоғида йўлчи юлдуз, деса бўлади.

Техника ва технологиядаги сифатли сакраш, принципиал янги технология системаларига ўтилиши фан-техника революциясига хос хусусиятлардир, деб таъкидлади нотиқ. Бунда ана шу системалар одатда яхлит бир бутун бўлиб, ишлаб чиқариш жараёнини бошдан охиригача қамраб олади. Бундай системаларни ишлаб чиқиб, жорий этишни қудратли илмий ишлаб чиқариш бирлашмаларининг зиммасига юклаш мақсадга мувофиқ кўринади. Бундай илмий ишлаб чиқариш бирлашмаларини ягона бошлиқ қўл остида тадқиқот, лойиҳалаш, конструкторлик ташкилотларини, тажриба ишлаб чиқариш корхоналарини, бир қанча туркум заводларини, жорий этувчи, монтаж қилувчи ташкилотларни, шунингдек ремонт қилувчи ва хизмат кўрсатувчи, кадрларни қайта тайёрловчи марказларни бирлаштириш йўли билан ташкил этиш лозим бўлади.

Фан ва техникани ривожлантиришнинг кенгашимизда олға сурилган туб йўналишларини амалда рўёбга чиқариш, шубҳасиз ишлаб чиқаришни интенсивлашга, мамлакат халқ хўжалиги бошқаришнинг барча бўғинларини такомиллаштиришга самарали таъсир ўтказади, деди Қозоғистон ССР Министрлар Советининг раиси **Н. А. Назарбоев**. Барча иттифоқдош республикаларда бўлгани каби Қозоғистонда ҳам вужудга келтирилган илмий-техника потенциали катта-катта халқ хўжалик вазифаларини ҳал этиш имконини беради. Аммо шу потенциал яна ҳам кўпроқ самара бериши учун принципиал масалаларни ҳал этиш зарур.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, планлаштириш практикасини такомиллаштириш асосида тармоқлараро проблемалар ҳал этилиши жуда тартибга солинишини тақозо этиши ана шу масалаларнинг асосийсидир. Ҳозир бу танг жойлардан бири бўлиб қолмоқда, чунки кўпгина комплекс вазифаларнинг ҳал этилиши турли идораларнинг манфаатлари туташган жойда тўхтаб қолмоқда. Нотиқ буни Соколовск — Сарбайск кон-саралаш комбинати практикасидан мисоллар келтириб, таърифлаб берди.

Мавжуд планлаштириш системаси, деди Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Н. Н. Слюньков**, афсуски ҳозирча барча босқичларда фан-техника вазифаларининг комплекс ҳал этилишини таъминламаяпти, илмий программаларни ишлаб чиқариш программалари билан суст боғламоқда, бошқарув механизмини янгиликлар тезроқ жорий этилиб, ўзлаштирилиши томон йўналтирмаяпти. Нотиқ барча босқичлардаги фан-техника программаларининг ролини оширишни, перспектив, беш йиллик ва йиллик планларни ишлаб чиқиш чоғида программавий тармоқ методи имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланишни таклиф этди.

Белоруссияда элликдан кўпроқ республика илмий-техника программаси амалга оширилмоқда, иттифоқ программаларининг кўпгина топшириқлари бажарилмоқда. Ҳозирги вақтда келгуси беш йилликка мўлжалланган программаларни ишлаб чиқиш ниҳоясига етказилмоқда. Шулардан энг муҳими — «Интенсивлаш» программаси ленинградликларнинг тажрибасига мувофиқ тузилмоқда ва у бири-бири билан боғлиқ беш бўлимдан: «Автоматлаш», «Меҳнат», «Сифат», «Материал сарфи», «Энергия» бўлимларидан иборат бўлади. Ушбу программа фан-техника тараққиёти асосида халқ хўжалиги самарадорлигини оширишнинг асосий йўналишларини қамраб олади.

Умумиттифоқ ва республика илмий-техника программаларида белгиланаётган марралар реал бўлиб қолиши учун, деди нотиқ, ана шу программаларнинг топшириқларини бир бўлим сифатида халқ хўжалик планига киритса бўларди. Ўшанда улар мажбурий қонун кучига киради.

СССР Фанлар академиясининг президенти академик **А. П. Александров** истиқболдаги халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишда, энг муҳим технологияларни янгилашда фундаментал илмий тадқиқотлар катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Техникада революцион силжишлар манбаи бўлмиш фундаментал фанларга қилинадиган харажатлар ўзини кўп марта қоплайди, деди у. Амалий мақсадлар учун фундаментал фаннинг ролига етарли баҳо бермаётган кишиларга қўшилиш қийин.

Ўттизинчи йилларда, деб эслатиб ўтди нотиқ, И. В. Курчатов ядро энергетикаси юзасидан дастлабки ишларини энди авж олдириб бораётган бир пайтда уни Фанлар академиясининг йиғилишида «практикага... алоқаси бўлмаган» проблема билан шуғулланди, деб танқид қилишган эди. Бу ҳолда сергак ақл-идрок тез ғолиб чиқди, генетика ва селекцияда академик Лисенконинг хатолари учун эса ҳамон азоб чекишга тўғри келмоқда.

Сўнгра олим фан-техника тараққиётининг ҳал қилувчи соҳаларида ягона хўжалик ва илмий-техника, сиёсати юритиш зарурлигига тўхталиб, электроника, ҳисоб техникаси умуман информатика индустрияси соҳасида кучларни кўпроқ жамлаш мақсадга мувофиқ эканлиги тўғрисидаги таклифни айтди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг маълум қоидасида белгиланган планлаштириш системаси тўла ҳажмда ишлаган тақдирда фан-техника тараққиёти соҳасидаги натижалар анча салмоқлироқ бўлиши мумкин эди, деди Ленинграддаги «Светлана» электрон приборсозлик бирлашмасининг бош директори **О. В. Филатов**. Афсуски, халқ хўжалигида тармоқлар ва корхоналарни ривожлантириш кўрсаткичлари ҳамон уларнинг имкониятлари ўзгарганлигини ва ички ресурслардан фойдаланиш даражасини тегишлича ҳисобга олмай «эришилганига қараб» планлаштирилмоқда.

Планлаштиришга бундай ёндашув корхоналарда ўз резервларини яшириш, пасайтирилган планларга эришиш иштиёқини уйғотади. Биз саноат бирлашмалари доирасида ишлаб чиқаришни янада концентрациялаш ва ихтисослаш фан-техника тараққиётини жадаллаштиришнинг энг муҳим шартларидан бири деб ҳисоблаймиз. Бунда гап тегишли ҳуқуқларга, материал, меҳнат ва молиявий ресурсларга эга бўлган катта-катта бирлашмалар тўғрисида бормоқда.

Бизнинг практикамиз ва мамлакатдаги бошқа баъзи фирмаларнинг тажрибаси кўрсатиб турганидек, бирлашмаларнинг структурасида янги буюмлар яратилиши ва ўзлаштирилишидан то улар кўплаб ишлаб чиқарилгунгача бўлган ишларни собитқадамлик билан амалга оширувчи қатъий белгиланган нисбатдаги илмий ҳамда ишлаб чиқариш бўлинмаларини мавжудлиги иш самарадорлигининг иккинчи мажбурий шартидир, деб давом қилди нотиқ. У ишлаб чиқариш самарадорлигини, маҳсулотнинг техникавий даражасини оширишга кўмаклашаётган ихтисослашиш қандай резервларга эга эканини «Светлана» мисолида кўрсатиб ўтди. Ҳозир бирлашмада илгари мустақил мавжуд бўлган заводлар, ишлаб чиқаришлар ва конструкторлик бюроларининг негизида ташкил этилган бешта илмий-ишлаб чиқариш комплекси ишлаб турибди. Бу комплекслар предмет принципига, яъни техника йўналишларига қараб ихтисослашган. Бирлашманинг структуравий бўлинмалари бўлмиш комплекслар бундан буён янги буюмларнинг ишлаб чиқилиши учунгина эмас, шу билан бирга барча техникавий-иқтисодий кўрсаткичлар юзасидан план топшириқларининг бажарилиши учун ҳам тўла-тўкис жавобгар бўлади.

Ишларимизни КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми талаблари ҳамда ушбу кенгашда қўйилган вазифалар билан таққослаганимизда шуни тан олиш керак бўладики, қишлоқ хўжалик техникасини яратиш ва уни ишлаб чиқариш суръатлари ниҳоятда етарли эмас, деб эътироф этди трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министри **А. А. Ежевский**. Колхозлар ва совхозларни қишлоқ хўжалиги машиналари билан, аввало интенсив технологияларни жорий этувчи машина ва ускуналар билан кучли тракторларга тиркаладиган машиналарни жорий этиш учун етарли иш қилмаганлигимиз туфайли бизнинг шаънимизга жиддий танқид айтилганлиги мутлақо ҳаққонийдир.

Нотиқ, ўн иккинчи беш йилликда тупроқни ҳимоя қилиш технологияси учун юқори унумли машиналар ишлаб чиқаришни камида 2,2 баравар, минерал ўғитлар соладиган техника ишлаб чиқаришни беш баравар, кучли тракторларга тиркаладиган машиналар ишлаб чиқаришни қарийб уч баравар кўпайтириш планлаштирилаётганлигини маълум қилди. Янги ва модернизация қилинган техника меҳнат унумдорлигини 1,5—2 баравар оширишни таъминлаши керак.

Сўнгра министр ишлаб чиқариладиган техника сифатини яхшилаш, унинг пухта ишлаши ва чидамлилигини ошириш масалаларига тўхталди. Тармоқли материаллар билан таъминлаётган турдош корхоналар ўртасида алоқаларни мустаҳкамлаш, тармоқ институтлари ва конструкторлик бюролари билан СССР қишлоқ хўжалиги министрлиги ташкилотларининг фаолиятини янада аниқ мувофиқлаштириш, планлаштириш ва хўжалик механизмини янада такомиллаштириш — бу ишнинг резервлари ҳисобланади.

Трикотаж саноати Бутуниттифоқ илмий тадқиқот институтининг дирекори **З. В. Савватеева** ҳозир совет кишилари яхшироқ кийиниш, ўзларининг моддий эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун ҳамма имкониятларга эгадирлар, табиийки улар модадаги замонавий молларни сотиб олишни истайдилар, деб таъкидлади. Бу эса хом ашёни, машина-ускуналарни танлашдан тортиб, моделларни яратишгача бўлган бутун ассортиментдаги ишларга янгича ёндашишни талаб қилади.

Горький область партия комитетининг биринчи секретари **Ю. Н. Христораднов** айтдики, горькийликлар КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси автомобиль тармоғи корхоналарини техника билан қайта қуроллантириш соҳасидаги таклифларни кўриб чиқиб, маъқуллаганлигини чуқур қониқиш билан кутиб олдилар. Горький автозаводи юзасидан қабул қилинган қарор техника ва инвестиция сиёсатининг катта проблемаларини ҳал этишга, кадрларнинг барқарор бўлишига, автомобиль паркининг сифати ва техника даражасини оширишга қаратилгандир.

Белгиланаётган программанинг характерли хусусияти шундан иборатки, ажратилаётган маблағларнинг салкам 90 проценти ишлаб турган корхоналардаги ускуналарни янгилаш ва алмаштиришга, атиги 10 проценти биноларни реконструкция қилиш ва барпо этишга сарфланади. Реконструкция жараёнида янги моделдаги юк машиналари ҳамда енгил автомобилларни модернизация қилиш ва ўзлаштириш, дизель двигателли автопоездларни яратиш кўзда тутилмоқда. Турли зоналардаги қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши шароитида турли модификациялардаги автопоездлар синовдан ўтказилмоқда. Ҳар бир автомобиль ҳисобига йилига 8—10 тонна бензинни тежайдиган, газ ёнилғиси билан ишлайдиган автомобиллар ишлаб чиқариш кўпаяди.

Мамлакатни ўн иккинчи беш йилликда ҳамда икки мингинчи йилгача бўлган даврда иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий йўналишлари лойиҳасини ишлаб чиқишда бутун халқ хўжалиги доирасида энг кўп самара берадиган фан-техника тараққиёти йўналишларини танлаб олишга алоҳида эътибор берилмоқда, деди СССР Госплани раисининг биринчи ўринбосари **Л. А. Воронин**. Ишлаб чиқариш ресурсларининг ялпи харажатларини кескин камайтиришни, маҳсулот сифатини тубдан яхшилашни, ишлаб чиқаришнинг экологик софлигини таъминлайдиган технологияни такомиллаштириш; ҳисоблаш техникасининг ҳозирги замон пухта воситалари (аввало микропроцессор техникаси)ни қўлланиб ишлаб чиқаришни автоматлаш, автоматлаштириш воситалари билан ишлаб чиқаришни кўплаб таъминлаш каби энг муҳим стратегик йўналишлар белгилаб олинди.

Истиқболда ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш принципиал жиҳатдан янги технологияларни — лазер, плазма, радиация, мембрана, биотехнология ва бошқа технологияларни яратиш ва улардан кенг фойдаланиш билан боғламоқдалар. Айни шулар келгусидаги ишлаб чиқариш қиёфасини белгилаб бериши керак.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш проблемасини ҳал этиш, деб таъкидлади СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Фан ва техника давлат комитети раиси **Г. И. Марчук**, экономиканинг кўпгина бўғинлари ўртасидаги мустаҳкам боғланиш, пировард натижаларга эришишга комплекс ёндашувга боғлиқдир. Бундай боғланишнинг асосий шарти илмий-тадқиқот ишларини бевосита планлаштиришдан тортиб илғор технологияни ҳамда янги техникани кўплаб ишлаб чиқаришни мукаммал ўзлаштиришгача бўлган ишларни қўшиб юборишдан иборат.

Министрликлар ва идораларнинг планлаштириш, ташкилий ҳамда иқтисодий ишларида аввало катта масалаларни ҳал этишдаги мавжуд узилишни бартараф этиш зарур. Аввало фан-техника тараққиётининг тўғри иқтисодий асосланган афзал йўналишларини белгилаб олиш шулар жумласига киради.

Фан ва техника Давлат Комитети СССР Фанлар академияси иштирокида ўтказган иқтисодий таҳлил шуни кўрсатдики, миллий даромад ўсишининг суръатлари кўп жиҳатдан халқ хўжалигида илғор технология ва янги техникани қўлланиш миқёсларига боғлиқдир. Умумиттифоқ илмий-техника программалари айниқса муҳим аҳамиятга эгадир. Ўн иккинчи беш йилликда СССР Госплани билан Фан ва техника давлат комитети бу ишларнинг бажарилишига сарфланадиган капитал маблағ ҳажмини шу беш йилликдагига нисбатан қарийб уч баравар кўпайтиришни таклиф этмоқда.

Биз шу нарсани муттасил ҳис этиб турибмизки, ишлаб чиқаришни техникавий жиҳатдан такомиллаштиришда бир йил, ҳатто бир ой кечикиш давлатга жуда катта, ўрнини тўлдириб бўлмайдиган даражада зарар келтиради, деди Новолипецкдаги Ю. В. Андропов номли металлургия комбинатининг директори **И. В. Францеюк**. Комбинат мутахассислари ва ишчилари техника бугунги кун вазифаларини бажаришини таъминлабгина қолмай, истиқболда ҳам потенциал имкониятларга эга бўлишини кўзда тутган ҳолда янгиликларни жорий этиш устида муттасил ишламоқдалар. Аммо юқори самара берадиган белгиланган кўпчилик тадбирлар корхонага таалуқли бўлмаган сабаблар билан тўла ҳажмда ва зарур муддатларда амалга оширилмай қолмоқда. Кўпинча бизнинг оёқ-қўлимиз ҳар хил инструкциялар, қоидалар билан боғлаб қўйилади. Бизнингча, булар молиявий ва моддий маблағларни сарфлашда қаттиқ тартибни яратаётгандек бўлиб кўринса ҳам, амалда шу маблағлардан самарали фойдаланишга тўсқинлик қилмоқда.

Мамлакатимизда фан-техника тараққиётининг энг муҳим йўналишларида ёриб ўтиш имконини таъминловчи қудратли илмий ва илмий техникавий потенциал яратилган, деди Украина ССР Фанлар академиясининг президенти академик **Б. Е. Патон**. Аммо бугунги кунда масала шу тахлитда қўйилмоқдаки, ушбу потенциал меҳнат унумдорлигини кўп марта оширишимизни, барча ресурслардан кўплаб тежам олишимизни, маҳсулотнинг техникавий даражаси ва сифатини яхшилашни таъминласин.

Нотиқ фан-техника тараққиёти негизида экономиканинг турли тармоқларининг мутаносиб ҳолда ривожлантириш проблемаларига тўхталиб, оз миқдорда материал, энергия, меҳнат сарфлаган ҳамда экологик мувозанатни таъминлаган ҳолда олий техникавий даражадаги ва сифатдаги маҳсулот ишлаб чиқаришни кўзда тутувчи янги технологик схемаларни ишлаб чиқиш зарурлиги ҳақида гапирди. Афсуски, бу занжирдан айрим бўғинлар кўпинча тушиб қолмоқда, мана шуларга асосий эътибор қаратилиб, бошқалари унутиб юборилмоқда. Бунинг оқибатида биз зарур самарани ололмаяпмиз.

Ғарбий Сибирь 2000 йилгача ҳам, ундан кейинги олис истиқболда ҳам мамлакатни нефть ва газ билан таъминлашда асосий роль ўйнайди, деди «Главтюменгеология» бошлиғи **Ф. К. Салманов**.

Бу запасларни ўстириш суръатларни сақлаб қолиш ҳамда уни қазиб олиш даражасини муттасил ўстиришни таъминлаш учун конларни чуқур қазиш ҳажмларини кескин ошириш талаб этилади. Бироқ бугунги кунда чуқур пармалашда қўлланилаётган техника ва технологиянинг имкониятларидан амалда фойдаланиб бўлинди. Энди принципиал жиҳатдан янги ечимлар керак. Тармоқни янада интенсивлаш учун уни замонавий фан ва техника ютуқлари асосида қайта қуроллантириш зарур.

Мамлакатимизнинг олий мактаби фахрланса арзигулик нарсалар бор, деб таъкидлади Д. И. Менделеев номли Москва химия-технология институтининг ректори **Г. А. Ягодин**. Бизда олий таълимнинг, шу жумладан инженерлик олий таълимининг ривожланган системаси яратилган. Мамлакатимизни барпо этиш ва ривожлантиришда инженерларнинг ҳиссаси жуда катта. Шу билан бирга, фан-техника революциясини тараққий эттириш йўлларини муҳокама қилар эканмиз, биз ишимиздан ғоят қониқмаслик туйғусини ҳис этмоқдамиз. Бизда инженер кадрлар тайёрлаш ва улардан фойдаланишда жиддий камчиликлар мавжуд.

Техника тараққиёти инженерлар тайёрлаш олдига қаттиқ талаблар қўймоқда. Бу эса таълим бериш мазмуни, методлари ва мақсадини қайта кўриб чиқиш зарурлигини тақозо этмоқда. Бизнинг институтимизда ҳамда бир қанча олий ўқув юртларида таълим беришнинг якунловчи босқичида кафедраларнинг филиаллари деб аталмиш бевосита корхоналарда инженерлар тайёрлаш соҳасида тажриба тўпланди. Бундай мутахассислар амалий ишга жуда яхши тайёргарлик кўришган. Бу ижобий тажрибага кенг қамровли тус бериш вақти етди.

Совет олимлари, конструкторлари, ишчилари яратган АН —124 самолёти 150 тонна вазнли ногабарит юкни узоқ масофага ташишга қодирдир. Бу самолёт куни кеча Парижда ўтказилган авиакосмик кўргазмада жаҳондаги энг йирик самолёт сифатидагина эмас, балки конструкцияси жиҳатидан мукаммал, энг тежамли самолёт, деб тан олинди, деди авиация саноати министри **И. С. Силаев**.

Нотиқ электрониканинг авиация техникаси учун муҳим аҳамиятини таъкидлаб, тармоқ меҳнатчилари бу йўналишни ҳамиша диққат марказида тутишлари лозимлигини уқтирди. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш программасини амалга ошириш, деб сўзини давом эттирди нотиқ, жумладан, ўн иккинчи беш йилликда парвоз қила бошлайдиган янги пассажир самолётларида ёқилғини икки баравар тежашни таъминлайди, ҳозир ишлаб чиқарилаётган машиналарга нисбатан ресурси ва пухталигини бир ярим баравар оширади. Бу самолётлар келгусида чет элларда яратилиши мўлжалланаётган шундай машиналардан асло қолишмайди.

М. С. Горбачев якунловчи нутқ сўзлади.

Шу билан кенгаш ўз ишини тамомлади.

(ТАСС).

ТАСС баёноти

ТАСС қуйидагиларни билдиришга вакил қилинган:

АҚШ президенти Рейган 10 июнда АҚШнинг стратегик қуролларни чеклаш соҳасида амалдаги шартномалар ва битимлар хусусидаги сиёсати ҳақида баёнот берди. АҚШ маъмурияти ядровий қуролланиш пойгасини чекловчи шартномалар системасини бузиш ишини бундан буён ҳам давом эттиришга қарор бериб, Совет-Америка СҚЧ-2 шартномасини қўпоришга киришганлигини президентнинг гаплари очиқ-равшан тасдиқлаб турибди.

Кейинги вақтларда Америка раҳбарлари шу шартнома қўйган чеклашларни қандай қилиб тугатиш вариантларини зўр бериб ишлаб чиққанлиги маълум. Бунда СҚЧ-2 шартномасининг қоидаларига бундан буён Америка томонининг риоя этиш варианти бутунлай улоқтириб ташланди. Бу вариант маъмуриятнинг ҳарбий стратегик режаларига асло мос бўлмай қолди. Айни вақтда, Қўшма Штатларнинг ўзидаги, Американинг иттифоқчилари орасидаги ва умуман дунёдаги мавжуд кайфиятни эътиборга олиб, ўз мажбуриятларидан бевосита ва ошкора воз кечишни қалтис иш деб билдилар. Мана шу мулоҳаза билан Оқ уй қабул этган қарорнинг ҳақиқий маъносини хиралаштирадиган формула қидириб кўрилди.

Натижада шартномадан аста-секин четга чиқиш, унда кўзда тутилган чеклашларни бирин-кетин итқитиб ташлаш йўлига ўтилди. Шартноманинг ҳаётий муҳим қоидалари стратегик қуролларни яратиш ва кўпайтириш юзасидан режалаштириб қўйилган программалари учун тўсиқ бўлиб қолган, ҳамон уларни кесиб ташлашга шайланиб турибдилар.

Бундан ташқари, шартномага риоя қилишдан чекинишнинг ўзидан мазкур программаларни жадал амалга ошириш учун баҳона сифатида фойдаланилмоқда. Президент Пентагонга «Қўшма Штатларнинг стратегик кучларини модернизациялаш программасини кенгайтириш»ни буюрганини очиқдан-очиқ айтди.

Шартномани бузиш йўлидан тобора илгарилаб бораётган АҚШ маъмурияти ўзи аллақачон ишлаб чиққан усулни ишга солмоқда—иккинчи томонга сохталиги очиқ-ойдин кўриниб турган айбларни яна тўнкай бошлади.

Масалан, Совет Иттифоқида қитъалараро баллистик ракетанинг иккинчи янги типи—СС-25 ракетаси пайдо бўлди, деб даъво қилмоқдалар. Совет стратегик ракетасининг ҳеч қандай иккинчи янги типи йўқлиги президентга яхши маълум бўлишига қарамай, шу гапни айтмоқдалар. СҚЧ-2 шартномасига қатъий мувофиқ равишда модернизациялаштирилаётган эски СС-13 ракетасини мана шундай ракета деб кўрсатмоқдалар. АҚШнинг шартноманинг энг муҳим қоидаларидан бирини бузиш «ҳуқуқи»ни писанда қилиш ва «МХ» ракетаси билан бир қаторда яна бир «Мижитмен» стратегик ракетасини яратиш учун мана шу совет ракетаси рўкач қилинмоқда. Бу ўриндаги сохтакорлик шунинг ўзидан ҳам кўриниб турибдики, Вашингтон «Мижитмен» ракетасини яратиш тўғрисидаги қарорни СС-25 ракетаси хусусидаги уйдирмалар ишга солинишидан анча аввал қабул этган ва эълон ҳам қилинган эди. Шартномани олдиндан режалаштириб қўйиб бузишни мана шундай сохтакорлик орқали вақт ўтиб кетганидан кейин оқлашга уринмоқдалар.

Президент Рейганнинг СҚЧ-2 шартномасидан чекиниш тўғрисидаги бу қароригача Қўшма Штатлар қурол-яроғларни чеклаш соҳасидаги халқаро битимлар ва аҳдномаларни кўп марталаб қўпол равишда бузиб келди. Гапни айни Америка томони СҚЧ-2 шартномасини ратификация қилишдан бош тортганлигидан бошламоқ керак. Айни АҚШ шартноманинг таркибий қисми бўлган протоколни умуман улоқтириб ташлади. Протоколга биноан катта олисликка учириладиган қанотли ракеталар тақиқланмаган тақдирда ҳам, чеклаб қўйилиши лозимлигини эслатиш ўринлидир. Шу тариқа қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартириш жараёнига қаттиқ зарба урилди. Натижада стратегик қуролларнинг янги класси пайдо бўлиб, ҳозирги кунда уларнинг сони минглаб ҳисобланади.

Стратегик балансни бузиш, АҚШнинг ҳарбий устунлигига эришиш мақсадида Ғарбий Европада Американинг янги ўртача олислик ядровий ракеталарини жойлаштириш ҳақида қабул қилинган қарор СҚЧ-2 шартномасига очиқдан-очиқ хилоф иш бўлди.

«Самовий урушлар» программаси ҳам шу мақсадга қаратилган, бу программа ҳужумкор стратегик қуроллар зарбдор космик воситаларни кўпайтириш билан айни бир вақтда ракетадан мудофаа системаси деб аталган кенг кўламли системани вужудга келтиришни кўзда тутади.

Президент СҚЧ-2 шартномасига нисбатан ўз маъмурияти позициясини эълон қилиб, Вашингтон ўзининг бузғунчилик ишига мутлақо чек қўймайди, у бу йўлдан янада илгарилаб бораверишимкониятини ўзи учун очиқ қолдиради, деб огоҳлантирмоқда. Чунончи, президент АҚШ ҳарбий денгиз кучлари ихтиёрига навбатдаги замонавий «Трайдент» ядровий сув ости кемаси топширилиши биланоқ битта «Посейдон» сув ости кемасини жанговар составдан чиқариб юбормоқчи эканлиги ҳақида гапирганида, бир йўла кўрилган бу тадбир келгусида ҳам мана шундай қилаверишини билдирмайди, деб таъкидлайди. Умуман «Посейдон» сув ости кемасига тааллуқли қарор Қўшма Штатларнинг стратегик қуролларни чеклаш соҳасида иккала томоннинг куч-ғайратлари билан қилинган ижобий ишларни қўпориб келаётганлигини тасвирловчи умумий манзарани ўзгартирмайди.

СҚЧ-2 шартномаси хусусида Оқ уй тутган позиция қандай оқибатларга олиб келишини Вашингтондагилар равшан тушуниб олишлари керак. Америка томонининг қайси мажбуриятларга риоя қилиш ва қайсиларига риоя қилмасликни ўзбошимчалик билан белгилашига йўл қўйиб берилади, деб ўзларини-ўзлари алдамасинлар. Иккинчи томон ҳам АҚШнинг йўлига мослашиб бораверади, деб умид қилиш—хатарли янглишишдир.

Совет Иттифоқи буларнинг ҳаммасидан ўз хавфсизлиги, ўз иттифоқчиларининг хавфсизлиги манфаатлари тақозо этадиган тегишли хулосаларни чиқариб олади.

ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШГА ЭЪТИБОР

Чет эл оммавий ахборот воситалари КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга бағишланган кенгашда қилган докладини шарҳлаб, Совет Иттифоқи мамлакатни, фан-техника тараққиётини жадал ривожлантириш, экономикани интенсивлашда туб бурилишни таъминлаш, совет халқининг моддий фаровонлигини ошириш, социалистик хўжалик афзалликларидан самарали фойдаланиш соҳасида кенг кўламли вазифаларни олға сураётганлигини таъкидламоқдалар.

КПСС Марказий Комитети социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштириш вазифаларини олға сурар экан, фақат халқ хўжалигини ўстириш суръатларини оширишни кўзда тутаётгани йўқ, деб ёзади Чехословакияда чиқадиган **«Руде право»** газетаси. Гап СССР экономикасининг янги сифати, стратегик муҳим соҳаларда тезроқ илгари силжиш, ишлаб чиқариш структурасини қайта қуриш, интенсив йўлларга, бошқарувнинг самарали формаларига ўтиш, социал проблемаларни янада тўла-тўкис ҳал этиш ҳақида бормоқда. КПСС XXVII съездининг программавий ҳужжатларига экономикани интенсивлашда туб бурилишни таъминлайдиган янги ёндашувлар асос қилиб олиниши лозим.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, деб таъкидлайди Болгарияда чиқадиган **«Работническо дело»** газетаси, социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштириш заруратини ташқи вазиятлар ҳам тақозо этаётганлигини таъкидлади. Совет Иттифоқи мудофаага зарур маблағ сарфлашга мажбур бўлмоқда. СССР қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун бундан буён ҳам бутун куч-ғайратни сарфлайверади. Жаҳон тараққийпарвар жамоатчилигининг кўз ўнгида Совет Иттифоқи одамлар асрий социал умидларининг мужассам тимсоли бўлиб келди ва шундай бўлиб қолаверади.

Докладда планлаштириш ва бошқаришни, бутун хўжалик механизмини тубдан қайта қуриш зарурлиги уқтирилди, деб қайд қилади Венгрияда чиқадиган **«Непсабадшаг»** газетаси. Бунда асосий йўналиш социалистик хўжалик афзалликларидан янада тўлароқ ва ҳар томонлама фойдаланишдан иборат. Бошқарув ва планлаштиришда марказлаштирилган негиз самарадорлигини ошириш, корхоналар мустақиллигини ва масъулиятини кенгайтириш, раҳбарлик, хўжалик ҳисоби ҳамда товар-пул муносабатларни янада ихчам форма ва методларидан актив фойдаланиш, омманинг ташаббусини кенг қулоч ёйдириш— партия талабларининг моҳияти ана шундадир. Кам сарф билан юксакроқ марраларга эришиш вазифаси олдинга қўйилмоқда.

М. С. Горбачев экономикани дадил қайта қуришга даъват этди, деб хабар қилади Американинг **ЮПИ** агентлиги. Бу шундай ўзгаришлар бўлиши керакки, уларда коммунизм идеаллари ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Лениннинг идеаллари ўз ифодасини топиши керак. Совет раҳбари экономикани қайта қуриш кечиктириб бўлмайдиган вазифалар орасида биринчи ўринда туришини кўрсатди.

Совет раҳбари, деб таъкидлайди **Франс пресс** агентлиги, кўпгина йўналишлар бўйича юриш эълон қилди. Бундан мақсад— совет экономикасини бутун жаҳон учун уюшқоқлик ва самарадорлик намунасига айлантириш.

Гап совет экономикасини юқоридан пастгача қайта қуриш тўғрисида кетмоқда, деб ёзади Финляндияда чиқадиган **«Хельсингин саномат»** газетаси. Совет раҳбарлигининг фикрича, СССР экономикасини ўстиришни фақат фан-техникани жадаллаштириш ёрдамида таъминлаш мумкин. Бу Коммунистик партия иқтисодий сиёсатининг туб масаласидир.

(ТАСС, 12 июнь).

УЧИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 11 июнь. (ТАСС). Космонавтлар Владимир Жонибеков билан Виктор Савиных олти кундан бери Ер атрофи орбитасида меҳнат вахтасида турибдилар.

Бугун улар «Салют-7» станциясини консервация ҳолатидан чиқариш борасидаги ишларни давом эттирмоқдалар. Экипаж станция ичидаги системалар ва агрегатлар билан контрол профилактика ишларини бажармоқда, пультларнинг, электр коммуникациялар, приборлар ва асбоб-ускуналарнинг ҳолатини текшириб чиқмоқда. Станцияни энергия билан таъминлаш системасининг химиявий ток манбалари тўлиқ зарядланди.

Владимир Жонибеков билан Виктор Савиныхнинг соғлиғи яхши ва улар ўзларини дуруст ҳис этмоқдалар.

ШАҲАР ВА РАЙОН ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ СЕКРЕТАРЛАРИ КЕНГАШИ

ТОШКЕНТ область ижроия комитети шаҳар ва район ижроия комитети секретарларининг семинарини ўтказди. Семинар қатнашчилари халқ депутатлари маҳаллий Советлари ва улар органлари КПСС Марказий Комитетининг апрель (1985 йил) Пленуми талабларидан келиб чиқадиган вазифаларини муҳокама этдилар. Область ижроия комитетининг секретари А. М. Мансуров семинарда доклад қилди.

Семинар қатнашчилари ўзаро тажриба алмашган ҳолда, асосий диққат-эътиборни маҳаллий Советларнинг халқ хўжалигини бошқаришдаги услуб ва методларини такомиллаштириш, уларнинг ижрочилик ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашдаги ролини ошириш, шунингдек совет қурилишининг бошқа бир қатор масалаларига қаратдилар.

Семинар ишида область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари А. Ф. Клепиков нутқ сўзлади.

ЯРИМ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

БЎСТОНЛИҚ. (Телефон орқали олинди). КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақани авж олдириб юборган Бўстонлиқ районидаги Октябрь 60 йиллиги номидаги бройлер хўжалиги паррандабоқарлари давлатга гўшт сотиш юзасидан зиммаларига олган ярим йиллик планларини муддатидан илгари бажардилар. Эл дастурхонига шу кунгача 180 тонна ўрнига 214 тоннадан зиёд парҳез гўшт етказиб берилди.

Паррандабоқарлар тухум сотиш суръатини ҳам тобора ошириб бормоқдалар. Меҳнаткашларга ўтган давр ичида 547 минг донадан ортиқ тухум етказиб берилди. Бу олти ойлик топшириқдагидан 47 минг дона кўпдир.

Районда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан ярим йиллик планларини бажарган хўжаликлар сафи кўпайиб боряпти. К. Маркс номли колхоз паррандабоқарлари шу кунгача 68 минг дона ўрнига 79 минг дона, Жданов номли колхоз чорвадорлари эса 40 минг дона ўрнига 43 минг дона тухум етиштириб бу борадаги топшириқларни муддатидан илгари адо этдилар.

М. ФАТТОҲОВ.

● ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Коммунист» колхози озуқакорлари чорва қишлови учун мўл-кўл ем-хашак жамғаришга ҳаракат қилмоқдалар. Шу кунларда хўжалик далаларида беданинг иккинчи ўрими жадал олиб борилмоқда.

Суратларда: колхоз бош агрономи Озод Эргашев (чапда) бедачилик бригадаси бошлиғи Маҳкамали Усмонов билан ҳосил сифатини кўздан кечирмоқда: (пастда) бедазорларда ўрим пайти.

Ф. Абдурасулов фотолари.

ХАШАК ЖАМҒАРИЛМОҚДА

ҒАЛАБА районидаги «Ленинград» колхозининг комсомол-ёшлари ёз давомида ем-хашак жамғариш ташаббуси билан чиқишди. Колхоз комсомол ташкилотининг секретари Алишер Жунусов бошчилик қилаётган бу отрядга 15 оловқалб комсомол-ёш бирлашди. Уларнинг бу даъвати кенг қулоч ёймоқда.

— Чорвачилик комсомолнинг зарбдор иши,— дейди А. Жунусов.— Колхозимиз ёшлари бу тармоқни янада жадал ривожлантириш учун яқиндан кўмаклашишга аҳд қилдилар. Тажрибали чорвадорлар айтганидек, бу ем-хашак етиштиришдан бошланади. Шунинг учун ҳам аввало озуқа базасини мустаҳкамлаш учун меҳнат қиляпмиз. Айни кунларда коллективимизнинг ҳар бир аъзоси икки-уч тоннадан дағал хашак тайёрлашга эришяпти.

О. СЎПИХОНОВ.

«ПАРРАНДА ШАҲРИ» ҚУРИЛМОҚДА

КОММУНИСТИК районида Тошкент паррандачилик фабрикаси қурилишини тезлатишга Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг уйсозлик комбинати ишлаб чиқаришни ўзлаштирган ярим рамали конструкциялар қўл келди.

Бу ерга келтирилаётган деталлар комплекти энди илгаригидек қурилиш майдонида тўплаб қўйилмасдан, тўғридан-тўғри золдирли ошиқ-мошиқ — «ғилдирак»лар ёрдамида монтаж қилинади. Ҳозир битта паррандахонани қуриш учун икки ой ўрнига ниҳояти бир ой кифоя қилади.

Паррандачилик фабрикасининг иккинчи навбати фойдаланишга топширилиб, учинчисини қуришга киришилди.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

ИККАЛА МАМЛАКАТНИНГ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

ПХЕНЬЯН. Бу ерда СССР билан КХДР ўртасида товар обороти ва тўловлар тўғрисида 1985 йилги протокол имзоланди.

Шу протоколга мувофиқ Совет Иттифоқи машина ва ускуналар, энергия манбаларининг баъзи турларини етказиб беришни давом эттиради. КХДР эса совет буюртмачиларига магнезит клинкер, қора металлар прокати, республикада СССРнинг кўмаги билан компенсация асосида қурилган корхоналарнинг бошқа маҳсулотларини юбориб туради.

Ҳужжатни СССР ташқи савдо министрининг ўринбосари И. Т. Гришин билан КХДР ташқи савдо министрининг ўринбосари Ким Пэк Сен имзоладилар.

(ТАСС).

МУСТАҚИЛЛИК МАСАЛАСИ— БИРИНЧИ ГАЛДАГИ МАСАЛА

НЬЮ-ЙОРК. БМТ Бош секретари Х. Перес де Куэльярнинг бу ерда эълон қилинган докладида БМТ Хавфсизлик Кенгашининг Намибия хусусидаги 435-резолюцияси тезроқ бажарилиши учун янги қатъий куч-ғайратлар сарфлаб, бу мамлакатнинг халқи ўз тақдирини ўзи белгилаш ва мустақиллик учун бўлган даҳлсиз ҳуқуқини кечиктирмай амалга ошира олиш зарурлиги айтилади. Ҳамма учун мажбурий бўлган БМТ плани Намибиянинг мустақилликка эришиши учун келишиб олинган бирдан-бир негиз эканлиги докладда уқтириб ўтилади.

Ҳужжатда таъкидланишича, халқаро ҳамжамият шу резолюцияни қабул қилганидан бери орадан етти йил вақт ўтган бўлишига қарамай, у шу пайтгача ҳам амалга оширилмади. ЖАРнинг позицияси планни рўёбга чиқаришга киришиш учун аввалгидек имкон бермаяпти. БМТнинг Намибияда «муваққат ҳукумат» тузиш тўғрисида яқинда қабул қилган қарори натижасида мавжуд қийинчиликлар баттар чигаллашди.

Шу муносабат билан Х. Перес де Куэльяр Намибияга мустақиллик бериш тўғрисидаги масала энг муҳим масала деб ҳисобланиши лозимлигини, бу масаланинг ҳал этилиши регионидаги кескинликни юмшатиши мумкинлигини ва узоқ муддатли истиқболда барча манфаатдор томонларнинг орзу-умидларига мос бўлиб тушишини таъкидлади.

(ТАСС).

ТИНЧЛИКСЕВАР КУЧЛАРНИ БИРЛАШТИРИШГА ДАЪВАТ

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Ғарбий Берлин немис касаба союзлари бирлашмасининг раиси Пагельс ядро уруши хавфига ва АҚШ билан НАТО агрессив доиралари бошлаб юборган қуролланиш пойгасига қарши Ғарбий Берлин тинчлик тарафдорларининг ва касаба союз ҳаракатининг биргаликдаги намойишларини кучайтиришга чақирди.

У касаба союзлари митингида сўзга чиқиб, АҚШнинг космик фазони ҳарбийлаштиришдан иборат хатарли режалари амалга оширилиши қуролланиш пойгасининг ўз миқёси жиҳатидан мисли кўрилмаган мутлақо янги даврасини бошлаб берди, ядро уруши чиқиш хавфини беқиёс оширади, деб таъкидлади.

(ТАСС).

● БХР. Халқаро бозорда, шу жумладан Совет Иттифоқида Пловдивдаги ёзув машинкалари заводининг маҳсулотлари машҳурдир. Яқинда корхона коллективи «Хеброс» деб номланган кичик ҳамда электр ёзув машинкалари туркумини ишлаб чиқаришга киришди. Суратда: монтаж конвейерида. Олдинда илғор йиғувчи, комсомол аъзоси Евелина Танчева.

Н. Акимов фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● ПАРИЖ. Парижнинг Дефанс районидаги энг катта виставка залида ТАССнинг гитлерчилар Германиясини тор-мор келтирилганлигининг 40 йиллигига бағишланган «Ер юзида ҳаётни деб» фотовиставкаси намойиш қилинмоқда. Кўп сонли фотоҳужжатларда совет халқининг тарихга муҳрланиб қолган қаҳрамонона кураши эпизодлари тасвирланган, совет халқи Буюк Ғалаба эвазига берган қурбонлар, Совет Армиясининг ҳалоскорлик миссиясини кўрсатувчи ҳужжатлар бор. Экспозициянинг махсус бўлими совет ва француз жангчиларининг жанговар ҳамдўстлиги, «Нормандия-Неман» авиаполкининг жанговар йўли ҳақида ҳикоя қилади.

● ДАККА. Бангладеш пойтахтида велорикша транспортнинг узоқ вақтгача асосий воситаси бўлиб қолади. Бу ерда Дакка университети студентлари ўтказган тадқиқот қатнашчилари шундай хулосага келишди. Матбуот маълумотларига кўра, ҳозирги вақтда Дакка кўчаларида ҳар куни камида 60 мингта велорикша юради. Унинг эгалари шаҳар аҳолисининг энг қашшоқ ва ночор аҳоли табақасига киради.

Бангладеш пойтахти аҳолисининг кўпчилиги ҳамон транспортнинг шу тоифасидан фойдаланишни афзал кўради. Велорикша — олдида кажаваси бўлган ўзига хос уч ғилдиракли велосипеддир. Бу транспорт воситаси одам кучи билан ҳаракатга келтирилади. Бу ерда автобус умуман етишмайди, тор ва қинғир-қийшиқ йўлаклардан эса ўтиб бўлмайди. Айни вайтда велорикша ҳайдовчилари кўча ҳаракати қоидасини билмасликлари, ёки унга риоя этмасликлари оқибатида кўчалар ҳамиша тирбанд бўлади, йўлларда авариялар кўп учрайди, деб ёзади «Бангладеш обсервер» газетаси.

● ЖЕНЕВА. Женеванинг авлиё Петр собори яқинида ер остида икки минг йилдан кўпроқ вақтдан буён ётган бойлик топиб олинди. 300 га яқин кумуш ва ўнлаб бронза тангалари маҳкам идишга зичлаб жойлаб қўйилган. Олимлар уларни бир-биридан ажратиб олиш учун анчагина вақт сарфлашди, зангларини обдон тозалашди.

Ҳозир бу тангалар Женевадаги санъат ва тарих музейига қўйилди. Археологларнинг фикрича, бу тангалар эрамиздан аввалги 7—50 йилларда чиқарилган. Маълумки, худди ўша пайтларда Юлий Цезарь қўшинлари Женевага таҳдид этган эди. Олимларнинг тахмин қилишича, бойлик шаҳарликлар римликлар таъқибидан қочиб кетаётиб кўмилган. Илгари худди шундай нарсалар Муртензе кўли районидан, шунингдек Франциянинг Швеция билан қўшни районларидан ҳам топилган эди.

(ТАСС).

Бир хат изидан

МУСОДАРА

Ҳалим Қосимов редакцияга «ясаниб» келди. Лекин ҳамма орден-медалларини тақмаганди: йўл-йўл оч кулранг костюмида Меҳнат Қизил Байроқ ордени ҳам, медаллари ҳам, «Социалистик мусобақа ғолиби» значоклари ҳам йўқ эди, шунинг учун Қосимов камтар одам экан деб ўйладим.

Унинг ўзи сўраб-суриштирмасак ҳам хатолари тўғрисида сўзлаб берди, кунларнинг бирида «бор-э» деб қўл силтаганини, бундай қилганлиги нотўғрилигини, чунки ҳарқалай коммунист ва ишчи бўлганлиги учун бундай қилмаслиги кераклигини айтиб берди. Шундан сўнг мен Қосимов ҳалол одам экан деб ўйладим.

Бир неча кун аввал редакция олган хатдагига қараганда ҳам муфассалроқ қилиб, 1982 йилдан буён оиласи бошига тушган ташвишлар тўғрисида хотиржам гапириб берди — буларни эшитиб шунча ташвишларни бардошли одамгина бошидан кечира олади деб ўйладим.

Қосимов ишонч билан сўзини тугатди: «Барибир охири ҳақ жойида қарор топар». Шундай дедию, столга фотосуратларни қўйди. Одамларнинг ғазабини кучайтиришни истамоқчи эмасман, лекин газетхонлар темир дарвоза, гараж, омборли участка қандай кўринишда бўлганлигини, бир неча соатдан кейин уларнинг ўрнида экскаватор қазиб ташлаган ариқ пайдо бўлганлигини тасаввур қилиш қийин эмас.

Бу иш Калинин район ижроия комитети қарорига биноан амалга оширилиб, «граждан Қосимовдан 0,05 га ер учаткасини мусодара қилиш» деб расмийлаштирилди. Унга кўпчилик ёзган арзнома асос қилиб олинди. Бу арзномада «Ўзгариш» қишлоқ Советида жойлашган Ленин кўчаси, 20-уйда яшовчи Қосимов Оржоникидзе номли колхозда ишламайди, колхозчиларга ариқ сувидан фойдаланишга йўл бермайди. Бу ариқ илгари унинг ҳовлисидан ўтган, лекин 1985 йили Қосимов уни кўмиб юборган, деб ёзилган эди.

Ер мусодара қилингач Қосимовнинг пенсионер хотинини ўша куни кечаси «тез ёрдам» машинаси олиб кетди. Қосимовнинг ўзи ўша ноҳуш куни ҳам ишдан одатдагидек кеч соат еттиларда қайтди. Анча вақтгача бирон бир одам ёрдам бериб қолармикан деб кутди. Кейин умрида биринчи марта шикоят ёзишга ўтирди. Шу вақтгача ҳар сафар ерини тортиб олишмоқчи бўлишганда оиланинг манфаатлари тўғрисида учта катта қизи қайғуриб келарди. Ўзингиз нега ҳеч қаёққа мурожаат қилмагансиз, деб берган саволимга Қосимов шундай жавоб қилди: «Соат 5 та тураман, уйдан эрталаб 6 да чиқиб кетаман, кеч 7 да қайтаман. Лозим бўлганда шанба кунлари ҳам ишга бораман...».

Мен цехга кириб келган кун қайта тикланишини кутиб тепловозлар қатор турарди. Бу тепловозлар мамлакатга қанчалик зарур! Бу ерда ишловчилар ҳар ойда темир йўл магистралларига 23—25 та локомотив яна қайтиб бориши учун қўлдан келган ҳамма ишларни қилишади, бу локомотивларнинг ҳар бирида комсомол-ёшлар бригадасининг шавкатли меҳнати синган. Бу бригадага завод партия ташкилотининг топшириғига мувофиқ бир неча йилдан бери коммунист Қосимов бошчилик қилади. У ёшларнинг энг яхши мураббийларидан бири. Ўтган йилнинг ўзидагина унинг бригадаси завод бўйича социалистик мусобақада тўрт марта биринчи ўринни эгаллади, 7 марта цехда ғолиб бўлди. Шунинг учун тепловоз цехи ишчилари — коммунистлар ва партиясизлар юз берган воқеага ғазабланиб қарадилар.

Сувдан чиққан жанжал масаланинг бир томонигина холос. Асосий гап одамларнинг назаридан яширинча ётибди.

...Уруш вақтида отаси ўлган, акаси фронтдан қўлсиз қайтган 15 ёшли Ҳалим Қосимовни раис олдига чақириб, бундан буён колхоз молини боқиб юрма, деб унинг қўлига темир йўл билим юртига йўлланма тутқазди. 1948 йилдан буён Қосимовнинг меҳнат дафтарчасига «Слесарликка қабул қилинди...» деган биргина ёзув битилган.

Кекса ишчи Қосимов ўз коллективида жуда катта обрўга эга. Буни шундан ҳам билиш мумкинки, у 1969 йили янги уй сотиб олиш учун заводдан моддий ёрдам сўраганда унга дарҳол пул топиб беришганди.

Қосимовлар сигирини, эски лойсувоқ икки хонали уйини (у ҳам Ленин кўчасида эди) сотиб, деворлари тикланиб усти ёпилган тўрт хонали уйни сотиб олишди. Кейин уни бир неча йил давомида қуриб эпақага келтиришди. Қосимовларникига заводдан ўртоқлар ҳам хашарга келишарди. Биргалашиб ер чопиб экин экишди, анҳордан участкага сув келтириш учун ариқ қазишди.

Қосимовнинг уйи Ленин кўчасидаги тупикнинг энг охирида. Бу ерда бор-йўғи 4 та уй бор, бешинчиси — сўнггиси—уники. 1969 йилгача Қосимовнинг тупикдаги тўрттала қўшниси Ленин кўчасидан ўтадиган ариқ сувидан фойдаланишган. Яқин қўшни Мадазимов ҳам шу сувдан фойдаланган. Қосимов анҳордан сув олиб келаётганлигини кўриб у ариқни ўз дарвозаси олдигача олиб боришга рухсат беришни сўради. Шундай қилганда унга қулай бўларди: бу ерда у сувни Қосимовдан кейин иккинчи бўлиб олар, Ленин кўчаси томонидан ариқ очганда эса 3 та қўшнидан кейин тўртинчи бўлиб оларди.

Қосимов ҳам шу йўлга киришига оз қолди. Ҳозир ҳам ўшанда ўғлининг гапларига лаққа тушганлигини эслаб, ўзини жуда ноқулай ҳис этади. Сиз шунча йилдан бери ишласангиз ҳам машина сотиб ололмаяпмиз — заводда учинчи марта навбатни ўтказиб юборяпмиз, деганди ўғли. Одамлар бўлса бир йил ичида машинагина сотиб олмай, ғиштли уйлар ҳам қуриб олишаяпти. Битта гулнинг орқасидан шундай қилишаяпти...

Қосимов теплица қурди. Лекин ундан ҳеч қандай фойда ололмади, ҳаражатига ачинди холос. У, ишчи одам, бунақа, йўл билан пул топишга ўрганмаган эди... Ўзини-ўзи койиб, ўғлидан ҳафа бўлиб, бойишнинг бунақанги йўлига тупурди... Машинани-ку Қосимов сотиб олди. Лекин анча кейинроқ олди.

Уларнинг қўшниси пенсионер Усмоновнинг эса теплицадан даромади ортганча ортмоқда. Оиласида уч киши бўлса-да у аввал ёнидаги участкали иккинчи уйни сотиб олди, кейин учинчи уйни ҳам кўтаришга ишчилар ёллади — бу катта уйни пишиқ ғиштдан қура бошлади. Восток кўчасига қараган 11-уйдаги эски уйларни Усмонов пулламоқчи, ўзи, хотини ва ўғли билан бирга янги уйга кўчиб ўтмоқчи. Лекин бу томондан унинг участкасига алоҳида йўл йўқ, шунинг учун Қосимовдан дарвоза қуриб олиш ва унинг участкасидан юришга рухсат беришни сўрай бошлади. Қосимов бунга кўнмади.

Бироқ бу қўшни фақат, ўзига аён йўллар билан Оржоникидзе номли колхознинг аввалги раисидан Қосимовнинг дарвозасини олиб ташлашга рухсат олди. Бу иш 1982 йил 24 апрелда бажарилди. Айтиш кераки, Қосимовларникидан тўрттала қўшниникига сув ўтиб турарди. Қосимовнинг дарвозаси ағанаб ётган ва ҳовлининг бир қисми очилиб қолган пайтда манфаатдор қўшнилар Қосимовнинг ҳовлиси тупикка қўшилиб кетса ўзларига қанчалик яхши бўлишига ишонч ҳосил қилдилар. Усмонов дарҳол ўз дарвозасини ўрнатиб олиб, Қосимовнинг участкасидан юрадиган бўлиб қолди. Мадазимов ва бошқа қўшнилар катта ариқдан ўзларига керагича сув ола бошладилар. Ҳовли эгасининг манфаати ҳисобга олинмади. Бироқ Қосимовнинг қизлари энг юқори партия идораларигача боришиб, тартибни ўрнатишга муваффақ бўлишди. Усмоновни дарвозасини олишга мажбур этишди. Қосимов дўстларини ҳашарга чақириб ўз дарвозасини 1969 йилда турган жойига ўрнатди.

Усмонов ва унинг ҳомийлари Қосимов ҳовлисининг бир қисмини мусодара қилиш учун бирон сабаб топиш кераклигини тушундилар. У қонуний бўлиши керак! Агар ҳовли тупикка қўшилиб кетса Усмонов учун янги юрадиган йўл масаласи ўз-ўзидан ҳал бўлади. Бунинг хонаси келишини пойлаш лозим эди. Бундай вазият яқинлашаётган — сув туфайли жанжаллар кучайиб бораётган эди. Бу орада Қосимов ўғлига машина сотиб олиб ҳовлининг ана шу қисмига гараж қурди. Қосимовлар машинадан хавотирда бўлиб, дарвозани илгариги пайтлардагидан ҳам барвақтроқ ёпиб қулфлаб юрадиган бўлишди. Бу ёрдам бермади: 3 ойдан сўнг янги сотиб олинган «Москвич»ни куппакундуз куни гаражда ёндириб юборишди... Армия хизматига кетган Қосимовнинг ўғли унда тупикнинг этагигача ҳам юрмади. Қосимовнинг ўзи машинани ҳатто суғурта қилишга ҳам улгурмади: у ахир уззукун ишда бўлар, ҳатто шанба кунлари ҳам бўш бўлмасди. Бунақа бўлишини у хаёлига ҳам келтирмасди-да. Ахир унинг маҳалласига бегона одам камдан-кам ораларди...

Қосимов эътироз билдирмади: кўздай қўшни-ку. Бу сувни кейин бошқалар ҳам секин-аста оладиган бўлиб қолишди. Қосимов бунга ҳам индамади. Тўғри, ариқ уларникига ҳам очилгандан кейин Қосимовларнинг тинчлиги йўқолгандай эди: кечаси ярим тунда болалар, набиралар ухлаб ётган пайтда эшикни кетмон билан қоқиб «сув очиб олайлик» дейишарди. Қўшнилар катта ариқдан сув бойлаб келганда баъзан Қосимовнинг экинзорига тошиб кетарди. Шундай пайтларда ҳам жанжаллар дўстона ҳал бўлиб келарди.

Бироқ кейинги йилларда можаро кучайиб кетди. Сув етишмайдиган бўлиб қолди, одамлар ўз участкасини суғоришга энди аввалгидан кўпроқ сув ишлатишарди. Умуман маҳалладаги айрим хонадонларда ўзгаришлар бўлиб, номатлуб ишларга ҳам қўл урила бошланди. Илгари одамлар колхозда, корхоналарда ишлашар, бозорга эса ўз ҳовли ё боғида етиштирган ортиқча нарсани олиб чиқиб сотишарди, ҳозир эса айримлар учун бозор ҳаётдаги асосий иш бўлиб қолди. Томорқада нимаики етиштириш мумкин бўлса ўшани бозорга чиқаришга уринишади. Харидоргир гуллар, эртаги сабзавотлар етиштиришади. Айримлар ҳовлиси қолиб, уйининг ташқарисига ҳам экин экадиган бўлиб кетди. Масалан, Мадазимов участка касалхонасининг шу тупикка жойлашган ҳовлисининг ярмисини эгаллаб олиб, бозорбоп экинлар етиштираяпти, ўз участкасида теплица қуриб олган. Усмонов деган бошқа бир қўшнининг бир неча теплицаси бор.

Эндиликда колхозда озчилик ишлаяпти, Қосимовнинг яқин қўшниларидан эса ҳеч ким ишламайди. Ҳақиқий ишлаб чиқаришда ҳам ҳамма ёлчитиб ишлаётгани йўқ. Ўзлари учун қулай бўлган ишларни танлашмоқда: навбатчи слесарь, навбатчи электрик, боғбон, қўшнилардан бирининг ўқитувчилик қилаётган қизи ҳатто фаррошликка ўтиб олди. Улар ҳаммасининг мақсади кўпроқ бўш вақтга эга бўлишдир. Номигагина ишга кириб олиб, ҳаммавақт уйида, уй участкасида юрувчилар ҳам бор.

Бу одамлар гўё ишлаётган бўлсалар ҳам фақат ўзларига ишлайдилар, жамият учун манфаат келтирмайдилар. Лекин ким ва қачон уларга бу ҳақда гапирган! Аксинча, маҳалланинг ҳаммасига теплицалар, бозор манфаатли иш эканлиги кўриниб турибди. Бундай кишилар ҳурматга ҳам эгалар: улар бошқаларга қараганда кўпроқ меҳмонга чақиришлари, яхшилаб меҳмон қилишлари мумкин...

Қосимов ёниб кетган машинаси устида ўзини қандай сезганлигини тасаввур этишга ҳаракат қиламан, бу ахир ўрта аср ваҳшийлигининг ҳозирги кўриниши эмасми? Ёлғиз ўғлига машина олиб бериш учун сўмлаб йиғиб, 7500 сўм қилган одам қай аҳволга тушганлигини, нималарни хаёлдан ўтказганлигини кўз олдимга келтиролмайман... Қосимовнинг пуллари меҳнат орқасидан келган, ҳалол пуллар эди: у қарийб 40 йил меҳнат қилган цехда ер 3 метргача қорамойга ботган дейиш мумкин, унинг ва ўртоқларининг қўллари ҳам шу қорамойга тўйиниб кетган. Бу ерда ҳақиқатан давлат учун, жамият учун ишлашади.

Ўт ўчириш машинаси Қосимовнинг ҳовлисига тўғри етиб келолмади. Теплицаси учун кўмир тушираётган Мадазимов уни бошқа томонга жўнатиб юборди. Усмоновларникида тарақлатиб уй қуришаётган эди...

Бу ерга келган Калинин район ички ишлар бўлими ходимлари машина ёндириб юборилганлигини қайд этишди, бироқ айбдорни шу вақтгача топишолмади, тергов тўхтатиб қўйилди... Қадимий римлик донолар «кимга манфаатли бўлса ўша қилади» деган эканлар. Бироқ, мен билан суҳбатда айримлар қулоққа чалинаётган аллақандай миш-мишларга ишора қилишди...

Эҳ, бу миш-мишлар! Миш-миш гап билан бир вақт ҳатто эр-хотин Қосимовларни уриштириб қўйган эдилар. Иш қўйди-чиқдигача бориб етганди. Яхшиямки, Калинин район халқ судида ақлли одамлар топилиб, қизишиб кетган Ҳалим билан хотини Дилбарни яраштириб қўйишганди. Ўшанда жуда қийин бўлганди, лекин оила сақланиб қолди.

Қосимов дарвозаси жойида қолган, ариқда сув оқиб турган бир пайтда, машина ёндириб юборилгандан 25 кун кейин — 1984 йил 2 апрелда колхоз правлениеси Қосимовдан 0,05 га ер тортиб олинсин, деб қарор чиқарди. Правлениенинг бу қарорини 1984 йил 25 майда Калинин район ижроия комитети Қосимов колхозда ишламаслигини пеш қилиб тасдиқлади.

Кези келганда биз ҳам эслатиб ўтамизки, Қосимовнинг ишига алоқадор қўшниларидан биронтаси ҳам колхозда ишламайди. Шундай савол туғилади: колхоз правлениеси район ижроия комитети томонидан тасдиқланган қарорини кимнинг, қайси колхозчининг манфаатини кўзлаб чиқарди!

Одамлар шикоят қилишди, ёзма равишда ва оғзаки арз билан турли идораларга боришди, аризалар тагида кўпчиликнинг имзоси турарди, деб тушунтиришди менга райижрокомда. Мен бу аризаларни кўрдим. Уларга Ленин кўчасидан узоқда яшовчилар, бинобарин жанжалга алоқаси йўқ кўп одамлар имзо қўйганлар. Анави ерда Қосимов деган ёмон одам яшайди, у сув бермаётганлиги учун дарахтлар қурияпти, деб тушунтирганлар ҳам бўлган. Улар бу гапга ишониб имзо қўяверишган. «Кўпчилик» деган тушунча шундай пайдо бўлган. Аслида переулокда яшовчи тўрт оиланинггина сув жанжалига алоқаси бор. Бир оила — Ғаниевлар жанжалга ҳеч қачон аралашишмаган. Бинобарин 3 та имзо — Мадазимов, Ўсаров ва Умаровларникигина қолади.

Қосимовлар теварагидаги гап-сўзлар шу тарзда кучайиб борди, манфаатдор томон яна бир оз сабр қилинса, дўқ-пўписалар, уриш-жанжаллар, иғволардан юрак олдириб қўйган Қосимовларни яна бир фитна билан қонунга хилоф режаси қонуний тарзда кўринадиган қилиб ҳал бўлишини ҳис этиб турарди. Шунинг учун Қосимовнинг қизи — отасининг энг куйди-пишди ҳимоячисининг катта ўғлини номаълум кишилар икки марта олиб кетишга уринишди. Қиз участковойга югуриб борди. Лекин у сизга шунақа туюлаётган бўлса керак, деб айтди. Ўғилни бошқа болалар боғчасига ўтказишга тўғри келди. Ён қўшниларнинг жанжали муштлашишгача бориб етганда Қосимовнинг куёви кетиб қолди... Шу вақтгача соғлигидан ҳеч шикоят қилмаган отанинг юраги икки марта ҳуруж қилди, чунки 1984 йил 9 июнда дарвоза яна олиб ташланган эди (сув эса ҳали оқиб турарди). Лекин қизлар дарвозани яна жойига ўрнатиб қўйдиришди.

Ўтган йил охирида Тошкент область прокуратураси томонидан ер мусодара қилинганлиги хусусида Қосимовларнинг шикоятига берилган бир-бирига зид жавоблар жанжални яна авж олдириб юборди. Биринчи жавобда Қосимов колхоз ерини ўзбошимчалик билан эгаллаб олган одам деб аталди, иккинчисида ер Қосимовнинг ҳисобида туради деб тасдиқланган эди. Хуллас, ким қандай тушунса тушунаверсин, қабилидаги жавоблар эди...

Қосимовлар буни ўзларича тушунишди: ер уларга бириктирилган, шундай бўлгач уларни бошига не кунларни солган (икки марта дарвозаларини бузишган, машинани ёқиб юборишгандан сўнг) қўшнилардан тамомила юз ўгиришга қарор қилишди ва суғориш мавсуми тугагандан сўнг 1984 йил октябрида Қосимовнинг қизи бир машина тупроқ олиб келиб ариқни кўмиб юборди. Қосимовларнинг ўзи тупикдаги ғанимларини қайтиб кўрмаслик учун бошқа кўчадан юра бошлашди.

Ариқнинг кўмиб юборилиши — ерни мусодара қилиш учун «шунча кутилган», «қонуний» баҳона бўлди! Бунгача сув ўтиб турганда мусодара тўғрисидаги қарорни бажариб бўлмасди-да. Мана энди — кутилгандек бўлди! Баҳор келиши билан манфаатдор шахслар «кўп сонли аҳоли номидан» кўкракларига нишонларини тақиб, идорама-идора қатнай бошлашди: Қосимов дегани безори экан, колхозда ишламайди, ариқни кўмиб ташлади, сув бермаяпти, нега ҳеч бир чора кўрмайсизлар?

Комиссиялар келар, кўмилган ариқни кўриб уни дарҳол очиб юбориш тўғрисида Қосимовга буйруқ беришар, масаланинг моҳиятига етиш уёқда турсин, унинг гапига қулоқ солишни ҳам исташмасди.

Гапни чўзиб ўтирмай масаланинг ҳатто кўриниб турган ҳуқуқий томони бузилганлигини айтиб ўтайлик. Гап сув жанжали хусусида борган экан, қонунни қўлланиш керак бўлганда ер тўғрисидаги қонунни эмас, балки сув тўғрисидагисини қўлланиш керак эди. Сув тўғрисидаги қонунларда тамомила бошқа чоралар кўриш назарда тутилган. Лекин уларни қўлланиш шарт эмасди деб ўйлаймиз...

Бунинг ўрнига Ўзгаришда кўпроқ бошқа нарсалар билан шуғулланиш, бош қотириш зарур эди. Ана шундай бош қотирадиган ишлар бу ерда кўп эди. Масалан, олайлик энг катта Ленин кўчасида ҳозир нима қурилаётганлиги, у қандай бунёд этилаётганлигини кўриш, ўз ҳолига ташлаб қўйилган иккала ночор участка шифохоналарида бўлиш лозим эди... Айрим меҳнатга лаёқатли, лекин ишламаётган граждонлар қандай «фойда» келтираётганлигини чуқурроқ ўрганиш, уларнинг ҳовлиларида бўлиш, ёшлар бўш вақтини ўтказадиган жой борми-йўқми, ана шулар билан қизиқиш керак эди... Кўрмоқчи бўлсалар яна бошқа кўпгина эътиборга лойиқ ишлар бор эди.

Қосимов айтганидек, бу ерда «адолат қарор топармикин?». Қарор топади. Бошқача бўлиши мумкин эмас. Ҳалим Қосимов ишлаётган Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловоз ремонти заводи ишчилар коллективи, 25 йилдан буён у аъзо бўлган партия ташкилоти ана шунга умид қилади.

— Биз юз берган воқеага принципиал партиявий баҳо берилишини кутамиз,— деди III даража Меҳнат шуҳрати ордени кавалери коммунист, слесарь Турсун Солиҳов. — Ана шундай деб ёзинг.

...Биз ҳам шуни кутамиз.

О. КРУЖИЛИНА.
Калинин райони.

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

САМО ПОРТРЕТЛАРИ ҚАНДАЙ «АРТИЛАДИ»?

Лазер ва электрон ҳисоб техникаси оптик телескоплар ёрдамида олинган юлдуз ва планеталар фото тасвирларидаги «тасодифий чизиқларни ўчиришда» харьковлик олимларга кўмак берди.

Лабораторияда Орион туманлигининг икки фотосурати кўрсатилди. Бу суратларнинг биттаси хираро бўлса, иккинчисида олис космик объектнинг ҳатто тафсилотлари ҳам яхши кўриниб турарди.

Ер атмосферасининг бир жинсли эмаслиги ва аппаратларнинг хатоликлари сабабли одатда астрономик фотосуратларнинг кўпдан-кўп қусурлари бўлади дейди иш авторларидан бири, Украина ССР Фанлар академияси радио-физика ва электроника институти лабораториясининг мудири Ю. Корниенко. — Харьков университетидаги ҳамкасбларимиз ёрдами билан шундай суратларни электрон воситасида «артиш» усулини топдик. Махсус тайёрланган лазер одатдаги негативни частота тилига ўтказади, сўнгра шу суратни алоҳида фильтрдан ўтказади.

Марснинг шу метод билан ишлов берилган суратлари планета рельефини тўғри анализ қилишга имкон берди. Бундай технология ердаги ва космосдаги телескоплар орқали олинган Ой, Юпитер, Венера, олис юлдуз системаларининг тасвирларини анча яхшилашга ёрдам берди.

В. ГАТАШ,
В. НАТ,
ТАСС мухбирлари.
Харьков.

МУҲИМ ТАДҚИҚОТ

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

СОВЕТ халқининг Улуғ Ватан урушида қозонган Ғалабасининг 40 йиллитига бағишлаб кўпгина адабиётлар нашр этилди. Улар орасида Қ. Т. Холмўминовнинг «Фан» нашриётида чоп этилган «Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Совети Улуғ Ватан уруши йилларида» китоби ҳам бор.

Маълумки, уруш бутун совет давлат аппарати учун жиддий синов бўлди. Ўша вақтда меҳнаткашлар оммаси манфаатларининг ифодачиси ва ҳимоячиси бўлган совет давлати, унинг барча органлари Коммунистик партия раҳбарлигида мамлакатнинг ҳамма ресурсларини, совет халқининг куч-ғайратини фашист босқинчиларини тор-мор қилишга тўлиқ сафарбар этиш борасида кўп иш қилдилар. Китобда Ўзбекистон давлат органлари, хусусан унинг ҳукумати — Халқ Комиссарлари Советининг кўп қиррали фаолияти ўз аксини топган.

Муаллиф бой архив, норматив ва назарий материаллар асосида Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Советининг ташкилий структурасидаги уруш вазияти тақозо қилган ўзгаришларни муфассал баён этган. Айниқса республика ҳукуматининг мамлакат ичкарисини мустаҳкамлаш, халқ хўжалиги, социал-маданий, маъмурий-сиёсий қурилишга раҳбарлиги соҳасидаги фаолияти атрофлича кўрсатилади.

Китобнинг биринчи бобида Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Советининг ҳам умумиттифоқ, ҳам республика давлат органлари билан ўзаро муносабатлари, бутун давлат аппаратини уруш вазияти асосида қайта қуриш масалалари ёритилади. Кейинги бобда муаллиф республика ҳукуматининг Улуғ Ватан уруши йилларидаги фаолиятининг ташкилий-ҳуқуқий асослари хусусида фикр юритади. Уруш йилларида ҳарбий-хўжалик ва социал-маданий қурилишга раҳбарлик қилиш учун махсус бошқармалар ва идоралар ташкил қилинган эди. Халқ Комиссарлари Совети хўжалик-ташкилотчилик ва маданий-тарбиявий иш билан бир қаторда мамлакатнинг мудофаа куч-қудратини мустаҳкамлашга Ўзбекистон қўшадиган ҳиссани кўпайтириш, республиканинг бутун кучини Ватанни ҳимоя этишга сафарбар қилиш масалалари билан бевосита шуғулланарди.

Халқ Комиссарлари Совети республика ва иттифоққа бўйсунадиган саноат корхоналарига раҳбарлик соҳасида кенг ваколатларга эга бўлиб, ўз фаолиятини ҳарбий маҳсулот чиқариш соҳасидаги план топшириқлари сўзсиз бажарилишига қаратди. Китобда саноат корхоналарини ишчи кучи билан таъминлаш, республика хотин-қизлари ва ёшларидан ишчи кадрлар тайёрлаш ўша йилларда ҳукумат ташкилий-хўжалик фаолиятининг муҳим жиҳати бўлганлиги алоҳида таъкидланади. У саноатни ҳарбий изга тушириш, кўчириб келтирилган корхоналарни қабул қилиб олиб жойлаштириш ва тезда маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш юзасидан кенг доиралардаги масалаларни ҳал этарди. Халқ Комиссарлари Совети кўрган кескин чоралар натижасида бу корхоналар ва уларнинг коллективлари ишлаб чиқариш-маиший ҳамда уй-жой майдони, ишчи кучи, қурилиш материаллари билан ўз вақтида таъминланди.

Муаллиф республика ҳукуматининг қишлоқ хўжалиги, социал-маданий ва маъмурий-сиёсий қурилишга раҳбарлик қилиш соҳасидаги фаолиятини очиб беришга муваффақ бўлган. Халқ Комиссарлари Совети қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш, улар билан фронт ҳамда мамлакат ичкарисини узлуксиз таъминлаш, сув хўжалигини ривожлантириш, ердан фойдаланишни тартибга солиш, қишлоқ кадрларини тайёрлаш, моддий ресурсларни фронтга сафарбар этишга раҳбарлик қилди. Машаққатли давр қийинчиликларига қарамай республика ҳукумати халқ маорифи, мактабгача тарбия, соғлиқни сақлаш, фан, маданиятни ривожлантириш соҳасида ҳам катта тадбирларни амалга оширди. Бу соҳада кўрилган чоралар бой ҳужжатларга таянган ҳолда ёритилган.

Умуман ушбу китоб республикамиз давлат ҳокимиятчилигини ўрганишга қўшилган муносиб ҳисса маъносида муҳим тадқиқотдир. У олий ўқув юртларининг ўқитувчилари, студентлар, адлия ходимлари, кенг китобхонлар доирасига мўлжалланган.

А. ИБРОҲИМОВА,
тарих фанлари доктори.
А. САИДОВ,
юридик фанлари кандидати.

Бадиий ҳаваскорлик коллективлари ҳаётидан

● ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг «Дўстлик тароналари» халқ ашула ва рақс ансамблининг ҳаваскор санъаткорлари қишлоқ ёшларини юксак эстетик руҳда тарбиялаш ишига ўз ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар. Суратда: ансамблнинг бир гуруҳ қатнашчилари.

А. ЗУФАРОВ фотоси.

ҚАЛБГА ЯҚИН ҚЎШИҚЛАР

Пойтахтимизнинг Октябрь районидаги Алишер Навоий номли маданият уйида турли касб эгалари ишдан бўш вақтларида хонандалик, созандалик ва рақс санъати сирларини пухта ўрганиб, жойларда ўтказилаётган турли йиғин ва тантаналарда ўзларининг қизиқарли концерт программаларини кўрсатмоқдалар. Ҳаваскорлар ижро этаётган замонавий ва классик куй-қўшиқлар ҳамда рақслар санъат ихлосмандларининг эътиборига сазовор бўлмоқда.

Маданият уйи оталиғидаги Ильич, Маяковский, Охунбобоев, Олим Хўжаев номли ва Новза, Ҳақиқат, Янгиобод, 1-Май каби маҳаллаларда, шунингдек, завод ва фабрикалар, маданият ва истироҳат боғларида ўтаётган турли йиғилиш ва тантанали кечаларга ҳаваскорлар ўз санъатлари билан файз киритишмоқда. Айниқса, Ҳамиджон Усмонов бошчилигидаги ёш доирачилар, Н. Насриддинов, А. Жалилов, М. Ҳусниддинов, Ш. Қаюмов каби умидли хонанда ва созандалар, К. Майсунова, Ш. Қодирова сингари рақкосаларнинг маҳорати санъат ихлосмандларига манзур бўлмоқда.

— Халқ талантларининг репертуаридан партия ва ҳукуматимизнинг оталарча ғамхўрлигини улуғловчи, совет халқларининг мустаҳкам дўстлиги ва яратувчилик меҳнати, сўлим диёримизнинг фусункор табиати ва бахтиёр ёшликни мадҳ этувчи куй-қўшиқ ва рақслар мустаҳкам ўрин олган, — дейди маданият уйининг директори Ўлмас Раҳимов. Ҳаваскор санъаткорлар айни кунларда КПССнинг навбатдаги XXVII съездини муносиб кутиб олишга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Улар ўзларининг янги концерт программаларини оталиғимиздаги маҳаллаларда яқинлашиб келаётган касб байрамларига бағишлаб намойиш этдилар.

А. ТОЛИПОВ.

БОЛА АЗИЗ, ОДОБИ ЭСА...

ЯНГИЧА АНЪАНАЛАР — ҲАЁТИМИЗ КЎЗГУСИ

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ Акмал Икромов районидаги «Иқтисод» маҳалласида КПСС Марказий Комитетининг «Ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини амалга ошириш мақсадида бир қатор тадбирлар ишлаб чиқилди. Ана шу тадбирларда тўйларни ичкиликсиз ўтказиш, ҳар қандай исрофгарчилик ва зарарли урф-одатларга қарши кураш, ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашга алоҳида эътибор бериш каби шу куннинг долзарб масалалари кўзда тутилган.

Яқинда маҳалла клубида меҳнат ва уруш ветеранлари, республикамизнинг таниқли кишилари — ишчи ва педагоглар, суд ва прокуратура, партия ва комсомол ходимлари, ёзувчи ва олимлар иштирокида «Бола азиз, одоби ундан азиз...» мавзуида баҳс кечаси ўтказилди.

Маҳалла комитетининг раиси, Тошкент қишлоқ хўжалиги институтининг доценти Ш. Темуров тўпланганларга маҳаллада жамоатчилик асосида амалга оширилаётган ибратли ишлар хусусида сўзлаб берди. Баҳсда иштирок этган В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг слесарь-йиғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назрулла Маннопов, Қаҳрамон она Назида Усмонова, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Аъзамхон Рустамов, тарих фанлари доктори, профессор Қодирхўжа Фозилхўжаев, педагогика фанлари кандидати, доцент Ойшахон Тўраева, Тошкент Давлат университети педагогика кафедрасининг мудири, педагогика фанлари кандидати Раҳимжон Усмонов, таниқли ёзувчи ва шоирлардан Пўлат Мўмин, Худойберди Тўхтабоев ва бошқалар ёшларни одобли ва билимдон қилиб тарбиялашда ота-оналарнинг ибрати жуда муҳим эканлиги, болаларни меҳнатсевар, ҳунарли ва ҳалол қилиб ўстиришда оила билан мактаб ўртасида мустаҳкам алоқа ўрнатилиши лозимлигини таъкидладилар. Баҳс давомида айрим ёшларнинг табиатида безорилик, шахсиятпарастлик ва иродасизлик каби салбий хусусиятларнинг пайдо бўлиши сабабларига тааллуқли қимматли фикр ва мулоҳазалар ўртага ташланди.

Шунингдек, кечада Ҳ. Шамс номидаги 4-ўрта мактаб пионер ва ўқувчилари ахлоқ ва одоб мавзуидаги шеърлардан ўқиб беришди. Район маданият уйининг ҳаваскорлари ва таниқли хонанда Н. Қулабдуллаевнинг қўшиқлари баҳс кечасига файз киритди.

И. АЪЛОЕВ,
СССР Журналистлар союзининг аъзоси.

СПОРТ

БИР ТЎП — ИККИ ОЧКО

СССР биринчилиги иккинчи лигаси еттинчи зонасида навбатдаги тур ўйинлари бўлиб ўтди. «Соҳибкор» «Шаҳрихончи» командасининг меҳмони бўлди. Турнир жадвалининг ўртасида бораётган бу команда пешқадамга қарши жиддий тайёргарлик кўрган эди. Бу эса бутун ўйин мобайнида сезилиб турди. Шунга қарамай областимиз вакиллари 1:0 ҳисобида ғалаба қозониб, пешқадамликни сақлаб қолишди. Бу галги матчда турнир жадвалининг охирроғида бораётган Фрунзенинг «Олға» командаси ўз майдонида «Наримоновчи» коллективини қабул қилиб, 4:1 ҳисобида енгди ва аҳволини бир мунча яхшилаб олди. Қолган ўйинларда қуйидаги натижалар қайд этилди. «Динамо» — «Целинник» — 4:0, «Зарафшон» — «Хоразм» — 2:0, «Олой» — «Хива» — 4:1, «Хўжанд» — «Янгиер» — 0:3, «Косонсойчи» — «Геолог» — 5:0.

Ўн тўрт турдан сўнг турнир жадвалидаги вазият қуйидагича:

К.	Т	О
«Соҳибкор»	22—7	24
«Нефтяник»	27—8	21
«Зарафшон»	20—10	18
«Динамо»	27—9	18
«Целинник»	15—21	14
«Косонсойчи»	17—9	13
«Хоразм»	9—10	13
«Хива»	11—13	12
«Автомобилист»	9—11	12
«Янгиер»	10—15	12
«Шаҳрихончи»	17—16	11
«Сурхон»	13—11	10
«Наримоновчи»	13—24	9
«Олой»	15—19	7
«Олға»	12—15	7
«Хўжанд»	8—23	6
«Геолог»	10—28	5

●

ПЕШҚАДАМНИНГ МАҒЛУБИЯТИ

Область чемпионатининг навбатдаги турида бу мавсумда мағлубиятга учрамаган «Ғалабачи» кутилмаганда Чирчиқда «Сплав» командасига 3:5 ҳисобида ютқазиб қўйди. Мавсумнинг бошида бир мунча муваффақиятсиз қатнашган Бўканинг «Кремль» футболчилари эса кейинги турларда анча дуруст ўйнамоқдалар. Улар кетма-кет иккинчи ғалабага эришдилар. Бу гал «Калининчи» командасини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратишди. Биринчи давранинг якунловчи туридаги ҳисобларни эслатиб ўтамиз. «А» ГРУППА: «Чорвадор» — «Автомобилист» — 4:1, «Металлург» — «Водник» — 3:1, АГМК — «Чимён» 1:1. «Б» ГРУППА: «Химик» — РАПО — 0:2, «Шахтёр» — «Спартак» — 3:0.

«Ғалабачи» 16 очко билан пешқадамлик қилмоқда. Иккинчи ўринда 11 очко билан «Металлург», учинчи ўринда эса 10 очко билан «Калининчи» командаси бораяпти.

ИЧКИЛИКБОЗЛИК—ЖАМИЯТИМИЗГА ЁТ ИЛЛАТ

ҲАММАМИЗГА ТЕГИШЛИ

РАЙОНИМИЗ халқ судида кўрилаётган оилавий низо ва никоҳни бекор қилиш ҳақидаги ишларнинг кўпчилиги ичкиликбозлик билан боғлиқдир. Ичкиликка берилган оила бошлиғи ўз бурчини унутиб, оилага маънавий ва иқтисодий путур етказади. Шунингдек ўзи меҳнат қилаётган коллективда интизомни бузиб, ишлаб чиқариш планининг бажарилишига муносиб ҳисса қўша олмасдан корхона шаънига доғ туширади, ҳамкасблари ўртасида юзи шувут бўлади.

Бизда уй бекаларидан эри ичкиликка берилиб кетганлиги, шунинг учун ҳам оилавий турмушни нормал давом эттириш имконияти қолмаганлиги туфайли ажрим ҳақида сўраб ёзилган аризалар кўплаб учрайди. Масалан, «Ленинобод» колхозида яшовчи Салима Валижонова шундай деб ёзади: «Тўйдан сўнг эрим Алижон Валижонов билан бир-икки йил яхши яшадик. Иккита фарзанд кўрдик. Эрим ичкиликка мубтало бўлдию, оиламиздан ҳузур-ҳаловат йўқолди. Кунда ё кун аро ичиб келиб бўлар-бўлмасга тўполон қиладиган, урадиган одат чиқариб, кейинчалик ичмаса туролмайдиган бўлиб қолди. Фарзандларим оталарини кўришганда эркаланиш ўрнига чўчийдиган бўлиб қолишди. Бу аҳволдан ўзимни қаерга қўйишни билмайман. Турмушимиз давом этишига ишонмайман. Шунинг учун судда бизни ажрим қилишларингизни сўрайман».

Биз бу оилага муҳлат бердик. Алижон Валижоновни тартибга чақирдик. Лекин ҳаракатларимиз зое кетгач, уларни ажратишга мажбур бўлдик. Тўғри, болалар очяланғоч қолмайди, уларга давлатимиз томонидан ғамхўрлик кўрсатилади. Лекин болалар ота меҳрига зор бўлиб вояга етганларини ҳеч қачон унута олмайдилар-ку, ахир.

Бобоқул Суяров билан Насиба Суяровалар оиласи ҳам ичкилик туфайли бузилиб кетди. Биз Бобоқулнинг судда «энди ҳеч ичмайман», деб такрор-такрор айтганини инобатга олиб оиладаги келишмовчиликни тугатиш учун 4 ой муҳлат бердик. Бироқ, оила бошлиғи сўзининг устидан чиқа олмади. Маст ҳолда транспорт бошқариб, ёшгина йигитчанинг бевақт ўлимига сабабчи бўлди. Оқибатда ўзи ҳам 6 йилга озодликдан маҳрум этилди. Оғу оилани бузибгина қолмай, балки жиноят курсисига ҳам етаклади.

Мен ичкилик касофат келтирган иккита мисол устида тўхталдим, холос. Бундай ҳодисалар афсуски ҳамма жойда учраб турипти. Оила, кишилар саломатлигига, ўсмирлар тарбиясига зарар келтирмоқда. Шунинг учун ҳам КПСС Марказий Комитетининг «Ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш тадбирлари тўғрисида»ги қарори халқ дилидаги айни муддао бўлди. Ичкиликбозликнинг ҳар қандай кўринишларига қарши аёвсиз курашиш, суд, милиция органларинингина эмас, балки кенг жамоатчиликнинг ҳам ишидир. Келинг, жамиятимизга ёт бўлган ичкиликбозликни ҳаётимиздан қувиб чиқарайлик.

Э. БУРҲОНОВ,
Оққўрғон район халқ суди раиси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ҲУШЁРЛИК ҲАЁТ МЕЗОНИ БЎЛСИН»

Газетанинг 22 май сонида босилган юқоридаги сарлавҳали бош мақолада таълим-тарбияга дахлдор кишиларнинг, айрим масъул шахсларнинг қилмишлари танқид қилинган эди. Мазкур мақолага мутасадди ташкилот раҳбарларидан яна қуйидаги жавоб олинди:

О. М. МУСАЕВ,
область ҳунар-техника таълими бошқармасининг бошлиғи:

— Танқидий мақола бошқарманинг кенгайтирилган Советида ҳамда техника билим юртининг коллективи ўртасида муҳокама қилинди. Мақолада номи тилга олинган Ўрта Чирчиқ районидаги 44-техника билим юрти директорининг жисмоний тарбия ишлари бўйича ўринбосари А. Шойбоқовнинг қилмишлари муҳокамада қаттиқ қораланди ҳамда қилмишига яраша жазоланиб, вазифасидан бўшатилди. Ҳар икки йиғилишда ҳам ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни кучайтириш тадбирлари ишлаб чиқилди ва амалга оширилмоқда.

* * *

Шунингдек, бош мақолада ҳушёрхонага тушганлар қаторида А. Васенков деган шахснинг номи ҳам бор эди.

Ушбу мақолага СССР Халқлари дўстлиги музейининг маъмуриятидан олинган жавобда айтилишича, А. Васенков илгари шу музейда ишлаб, ҳозир бўшаб кетган. Ҳушёрхонага тушган вақтида СССР Халқлари дўстлиги музейида ишлайман, деб ҳушёрхона ходимларини алдаган.

А. Васенков ишдан бўшаб кетганлиги сабабли музей коллективи ўртасида унинг хулқини муҳокама қилиш имконияти бўлмади.

«ИЧКИЛИКБОЗЛИК — ЖАМИЯТИМИЗГА ЁТ ИЛЛАТ»

Кайф билан машина бошқариб, давлат автоинспекцияси томонидан фош этилган қатор тартиббузарлар ҳақидаги мақола юқоридаги рубрика остида газетанинг 18 май сонида босилиб чиққан эди.

Шу мақолага халқ депутатлари Коммунистик район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. Алимовадан жавоб олинди. Унда мақола «Политотдел» колхозининг маданият саройи ходимларининг умумий йиғилишида ва район қишлоқ хўжалиги бошқармасининг партия мажлисида муҳокама қилинганлиги айтилади. Маст ҳолда машина бошқарган Ф. Гарифулин ва И. Хванга ҳайфсан эълон қилинган.

Редактор ўринбосари
Р. УМАРОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ

МЕҲНАТ БЎЛИМИ

«ВОЛГОДОНЭНЕРГОСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ КУРСК ЛЭСи ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА ҚУРУВЧИ КАСБИДАГИ ИШЧИЛАРНИ ИШГА ЮБОРИШНИ

УЮШТИРАДИ

Шартнома тузган ишчилар белгиланган манзилгача бепул етиб оладилар ва улар ётоқхона билан таъминланадилар;

ҚОЗОҒИСТОН ССРНИНГ ҚЎРИҚ СОВХОЗ ВА КОЛХОЗЛАРИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА ИШЛАШ УЧУН ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДА ИСТИҚОМАТ ҚИЛУВЧИ ОИЛАЛАРДАН ХОҲЛОВЧИЛАР САЙЛАБ ОЛИНАДИ.

ТЎРҒАЙ ОБЛАСТИГА, жўнаш вақти 26 июнга белгиланган;

—ЦЕЛИНОГРАД ОБЛАСТИГА, жўнаш вақти 10 июлга белгиланган;

—ПАВЛОДАР ОБЛАСТИГА, жўнаш вақти 30 июлга белгиланган.

Ҳужжатларни расмийлаштириш ташкилий равишда жўнаб кетишдан 10 кун олдин тўхтатилади.

Справкалар юзасидан АНГРЕН, ОЛМАЛИҚ, БЕКОБОД, ЧИРЧИҚ шаҳарлари ва район марказларидаги аҳолини ишга жойлаштириш бюроларига, ТОШКЕНТ ШАҲРИДА — шаҳар ва район ижроия комитетларининг меҳнат бўйича вакилларига мурожаат қилинсин — Привокзальная кўчаси, 30-уй (1, 2, 5, 8, 9, 10, 24, 26-трамвайларнинг «Будённий кўчаси» бекати; 2, 3, 16, 22, 25, 80, 106-автобусларнинг «Вокзал» бекати).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИНИНГ

10-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1985—86 ўқув йили учун қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Эркаклар устки кийимларини якка буюртмалар бўйича тикувчи уста, хотин-қизлар устки кийимларини якка буюртмалар бўйича тикувчи уста, хотин-қизларнинг енгил кўйлакларини якка буюртмалар бўйича тикувчи уста, мураккаб рўзғор техникаси бўйича (совутиш қурилмалари) **слесарь, кенг профилдаги фотограф, кенг профилдаги сартарош, ошпаз, қандолатчи.**

Юқоридаги ихтисослар бўйича ўқиш муддати—3 йил. Бу ихтисослар бўйича 8-синф ҳажмида маълумоти бор бўлганлар қабул қилинадилар.

Хотин-қизларнинг енгил кўйлакларини якка буюртмалар бўйича тикувчи уста, кенг профилдаги сартарош (ўқиш муддати 1,5 йил); **кенг профилдаги фотограф, ошпаз, озиқ-овқат моллари сотувчиси, трикотаж ишлаб чиқаришнинг тикувчи-мотористкаси** (ўқиш муддати 1 йил).

Юқоридаги ихтисослар бўйича ўқишга ўрта маълумотлилар қабул қилинади.

Билим юртига 8-синф ҳажмида маълумот билан кирганлар ҳар куни 3 маҳал бепул овқат, иш кийими ва дам олиш кунлари учун мўлжалланган кийимлар билан таъминланадилар. Уларга ўқишни тугатганларидан сўнг ўрта маълумот тўғрисида ва эгаллаган ихтисослари бўйича 5-разряд олганлиги ҳақида диплом берилади.

Билим юртига ўрта маълумот билан кирганлар стипендия ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчилар ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар. Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтиб келганларга биринчи разрядли ишчининг меҳнат ҳақи ҳажмида стипендия тўланади.

Билим юртини битирганлар олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Билим юрти қошида бадиий ҳаваскорлик тўгараги, техника ижоди ва спорт секциялари ишлайди.

Кирувчилар билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, таржимаи ҳоли, турар-жойидан справка, 286-формадаги медицина справкаси, отаси ёки онасининг иш жойидан справка, 3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат.

МАШҒУЛОТЛАР—1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 1/2 «Қорақамиш» массиви, 20-уй (42, 93-автобуслар; 10, 27-трамвайлар; 19, 56-маршрут таксиларининг «Мактаб» бекати, 7, 10-троллейбусларнинг «1/2-Қорақамиш массиви» бекати).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Асли болаликдан». 10.35— Ҳайвонот оламида. 11.35 — «Ковпак ҳақида ўйлар». Бадиий фильм. 2-серия. 13.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — XIX аср охири ва XX аср бошларида рус поэзияси. 16.55 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 17.40 — «Тавба тазарру». Бадиий фильм. 18.10 — БАМ қурилиши давом этмоқда. 18.35 — Баскетбол. Европа чемпионати. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 20.05 — Концерт. 20.25 — «Раймонда». Балет. 21.30 — «Время». 22.05 — «Раймонда». Балетнинг давоми. 23.15 — «Бу йўлларни биз асло унутмаймиз». Поэзия. 23.40 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Концерт. 9.55 — «Сиз яратган боғ». 10.25 — Ҳаётга йўлланма. 11.10 — «Робинзон Крузо» китоби. 11.40 — «Ўсмирлар ижоди». 12.10 — Испан тили. 12.40 — «Ёдингдами ўрток». 13.40 — «Жиноят». Бадиий фильм. 2-фильм. 15.50 — Р. Жуковский куйлайди. 16.05 — Илмий-оммабоп фильмлар. 16.35 — 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Концерт. 19.00 — Қишлоқ янгиликлари. 20.00 — Шахмат мактаби. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50 — Самбо. СССР чемпионати. 21.10 — Илмий-оммабоп фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Олти серияли телевизион бадиий фильм. 3 ва 4-сериялар.

ЎзТВ-I. 10.00 — «Ахборот». 10.25 — Болалар учун фильм. 10.40 — «Ёш сеҳргарлар». 11.30 — «Йўлдаги курашлар». Бадиий фильм. 2-серия. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Қўғирчоқ фильм. 18.25 — «Ёшлик». 19.00 — Фильм-концерт. 19.30 «Ахборот». 19.45— «Илҳом». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ягона сиёсий кун». 22.45 — «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». 23.35— Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 9.00 — 15.55 — МТ-II. 18.10 — «Абитуриент-85». 18.40 — Реклама. 18.50— Классик куй саҳифалари. 19.30 — «Қишлоқ ҳаёти». 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — «Қизил велосипед». Бадиий фильм. 21.30 — МТ-II.

Халқ депутатлари Калинин район Иттифоқ қишлоқ Совети ижроия комитети коллективи ижроия комитет раиси Ғ. Сафаевга опаси **Лутфи САФАЕВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /
ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Редактор қабулхонаси—325351; редактор ўринбосарлари—335885; 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши—325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; пропаганда—325556; совет қурилиши—325645; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; адабиёт ва санъат—325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354; фельетонлар—325550; фотомухбир—325894.